

ӘСКЕРИ ҚЫЗМЕТ - ҚОҒАМ НАЗАРЫНДА

3 - бетте

ТАНК ЖИВ, НО ТАКТИКА - ТЕПЕРЬ ДРУГАЯ

6 - бетте

ӘСКЕРИ ҚОЯН-ҚОЛТЫҚ ҰРЫСТАН ӨТКЕН ЖАРЫС

7 - бетте

РЕСПУБЛИКАЛЫҚ ӘСКЕРИ-ПАТРИОТТЫҚ ГАЗЕТ

SARBAZ

№2
(2117)
12 қаңтар
2024 жыл

газет 1929 жылдың
7 қарашасынан
бастап шығады

WWW.SARBAZ.KZ

facebook.com/sarbaz.kz instagram.com/sarbaz.kz vk.com/sarbaz.kz twitter / @SarbazKz

ҚОРҒАНЫС МИНИСТРІ ГАРНИЗОНДАРДАҒЫ ӘСКЕРИ НЫСАНДАРҒА ИНСПЕКЦИЯ ЖАСАДЫ

Қорғаныс ведомствосының басшысы генерал-полковник Руслан Жақсылықов Алматы және Қонаев гарнизонында әскери инфрақұрылым нысандары мен медициналық-әлеуметтік мекемелерде болды.

Қорғаныс министрі Десанттық-шабуылдау әскерлерінің қолбасшысы генерал-майор Алмаз Жұмакеевтің әскери нысандардың жай-күйі мен оларды жайластыру жоспарлары туралы баяндамасын тыңдады. Ол ДШӘ қолбасшысы басқармасының штабын көшіруге жоспарланған ғимаратты аралап көріп, ауыр автокөліктер мен сауытты машиналар қозғалысы үшін көпір салынатын алаңға барды.

Құрлық әскерлерінің әскери институтына барған кезінде генерал-полковник Руслан Жақсылықов «Әлі» оқу орталығы полигонының, ғимараттары мен құрылыстарының «Айбын» халықаралық әскери-патриоттық жастар жиынын өткізуге дайындығын тексерді.

Генерал-полковник Руслан Жақсылықов Мемлекеттік әскери-тарихи музейдің Алматы филиалының басшысы Алуа Байқадамовамен кездесті. Ол қазақтың қаһарман ұлдары Сағадат Нұрмағамбетов пен Рахымжан Қошқарбаевтың 100 жылдығына арналған іс-шараларды сапалы өткізу қажеттігіне назар аударды. Сондай-ақ министр Ұлы Отан соғысы

батырлары өсиет еткен дәстүрлерді сақтаудың және Қарулы Күштер ардагерлерінің баға жетпес тәжірибесін жас ұрпаққа жеткізудің маңыздылығын атап өтті.

Қонаев гарнизонында қорғаныс ведомствосының басшысы 20030 әскери бөлімінің оқу корпусын, казармасын және спорт қалашығын тексерді. 32363 әскери бөлімінде ол медициналық рота құрылысының барысымен және клубтың техникалық жабдықталуымен танысты.

Сондай-ақ генерал-полковник Руслан Жақсылықов «Балдәурен» балаларды оңалту орталығында болып, әскери қызметшілер мен олардың отбасы мүшелерін емдеу, қалпына келтіру және демалу үшін жасалған жағдайлармен танысты.

Сапар қорытындысы бойынша Қорғаныс министрі әскери инфрақұрылымды жетілдіру, жауынгерлік дайындықты арттыру және әскери қызметшілер үшін әлеуметтік-тұрмыстық жағдайларды жақсарту жөнінде бірқатар тапсырмалар берді.

2023 ЖЫЛЫ ӘСКЕР ҚАТАРЫН 37 МЫҢНАН АСТАМ АЗАМАТ ТОЛЫҚТЫРДЫ

Шақыру шаралары екі кезеңде: көктем мен күз айларында ұйымдастырылды. Әскери қызметтің беделін арттыруға бағытталған іс-шаралар кешенінің арқасында бұл науқандар мерзімінен бұрын аяқталды.

37 мың әскерге шақырылушының 16 мыңнан астамы Қарулы Күштерге жіберілді. Қалған 21 мың азамат Ұлттық ұланның, Ұлттық қауіпсіздік комитеті Шекара қызметінің, Мемлекеттік құзет қызметінің және Төтенше жағдайлар министрлігінің әскери бөлімдерін толықтырды.

Қорғаныс министрлігінің мүдделі мемлекеттік органдар қолдаған әлеуметтік бастамаларының қатарында кредиттік демалыстар, мерзімді әскери қызмет өткергендерге білім алу жеңілдіктерін беру және сарбаздарды жұмысы маамандықтарына оқыту секілді маңызды мәселелер бар.

Қазіргі таңда 4 мыңнан астам сарбаздың 1,5 млрд теңге сомасындағы несиелері кейінге қалдырылды. Өткен жылы мерзімді қызметін өтеген 615 адам ҰБТ тапсырмай, азаматтық және әскери жоғары оқу орындарына оқуға түсті. Оқу орталықтарында экономиканың нақты секторында сұранысқа ие 15 әскери-есептік мамандық бойынша 1195 әскери қызметші дайындалды.

Бұдан өзге де жеңілдіктер баршылық. Мерзімді әскери қызметтің әскери қызметшілері мемлекет есебінен заттай мүлікпен, тамақпен және ай сайынғы ақшалай үлеспен қамтамасыз етіледі. Сонымен қатар қызмет көрсету кезеңінде мерзімді сарбаздар медициналық қызметтің толық спектрін алуға құқылы. Жалпы әскери жарғыларда айқындалған тәртіппен мерзімді қызметтегі әскери қызметшілерге көтермелеу ретінде қысқа мерзімді демалыс беріліп, жол шығындары мемлекет есебінен төленеді.

Әскери қызмет мерзімі өткеннен кейін немесе денсаулық жағдайы бойынша жұмыстан босатылған кезде олар бір айлық есептік көрсеткіш мөлшерінде жұмыстан шығу жәрдемақысын алады. Жетім балалар мен ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалар бес айлық есептік көрсеткіш мөлшеріндегі жәрдемақымен қамтамасыз етіледі.

Техникалық, кәсіптік, жоғары білімі бар әскери қыз-

метшілер алты ай қызмет өткергеннен кейін келісімшарт бойынша әскери қызметке кіруге құқылы. Өткен жылы бұл мүмкіндікті 852 сарбаз иеленді. Бұл ретте оқуға түсу жылы 24 жасқа толмаса, олар жалпы орта білім базасында жоғары, техникалық және кәсіптік білім беру бағдарламаларын іске асыратын әскери оқу орындарына қабылдануы мүмкін.

Жергілікті әскери басқару органдарын цифрлық трансформациялау шеңберінде 17 жастағы жастарды проактивті форматта әскери есепке алу ұйымдастырылғанын айта кету керек. Бұл өз кезегінде бір миллиард теңгеден астам бюджет қаражатын үнемдеуге мүмкіндік береді. Қызметті автоматтандыру сонымен қатар шақыру учаскесінен тіркелу туралы куәліктерді алу қажеттілігін жояды. Алдын ала мәліметтер бойынша 2024 жылы 170 мыңнан астам адам тіркелуге жатады.

ДАҢҚТЫ БАТЫРЛАРДЫ ЕСКЕ АЛУҒА АРНАЛҒАН ЧЕЛЛЕНДЖ

ҚР Қарулы Күштері Құрлық әскерлеріне қарасты 68665 әскери бөлімінің әскери қызметшілері Ақтау гарнизонының теңіз жаяу әскері бастаған «Тәні саудың – жаны сау» челленджін жалғастырды.

Әскери қызметшілер бұл шараны Кеңес Одағының Батыры, Тәуелсіз Қазақстанның тұңғыш Қорғаныс министрі Армия генералы Сағадат Нұрмағамбетов пен Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың жүз жылдығына арнайластырды.

– Биылғы жыл – Ұлы Отан соғысының батырлары Сағадат Нұрмағамбетов пен Рахымжан Қошқарбаевтың ғасырлық мерейтойы. Сондықтан Ақтаудағы теңіз жаяу әскері бастаған челленджді қазақтың даңқты батырларына арнадық. Әскери қызметшілер бұл жорықта толық жауынгерлік жабдықпен жүгірді. Әр жауынгердің жарағы шамамен 20 келідей. Бұл тапсырманы күрделендіре түскенмен, олар алға қойған мақсатты абыроймен орындады, – деді 68665 әскери бөлімінің командирі подполковник Абай Әлібеков.

Әскери қызметшілер легін бригада командирі мен орынбасарлары бастады. 24 шақырым қашықтыққа жүгіру әскери бөлім аумағында өтті. Роталардың бірі шаңғымен жүгірді. Шараға барлығы 500-ге жуық әскери қызметші қатысты.

– Күнделікті жаттығулар қашықтықты еңсеруге көмектесті. Взвод құрамында жүгірдік, бұл бізге жұмыла мәреге жетуге күш берді. Қашықтықты еңсеріп, желі жерге жеткенде шаршағанымызды да ұмыттық, – деді 2023 жылдың қазан айында Алматы қаласынан шақырылған қатардағы жауынгер Бөріхан Мәліков.

Елордалық 68665 әскери бөлімінің әскерилері аталған челленджді Тараз гарнизонының механикаландырылған бригадасына жолдады.

«Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығының Тараз қаласындағы механикаландырылған құрамасының мотоатқыштары «Батыс» өңірлік қолбасшылығының теңіз жаяу әскерлері бастап, астаналық құрама әскери қызметшілері қостаған челленджді жалғастырды.

Бауыржан Момышұлы атындағы механикаландырылған құраманың әскери қызметшілері 24 шақырымдық марш жасады. Жүгірушілер легін құраманың

штаб бастығы подполковник Арман Сабыров, сондай-ақ бөлім командирінің орынбасарлары мен құрама сержанты басқарды.

Жарыс Кеңес Одағының Батыры, №1 Халық қаһарманы, Қазақстанның тұңғыш Қорғаныс министрі Армия генералы Сағадат Нұрмағамбетов пен Халық қаһарманы Рахымжан Қошқарбаевтың жүз жылдық мерейтойларына арнайластырылып отыр. Челленджге қатысушылар бұл тізімді ұлы қолбасшы Бауыржан Момышұлының есімімен толықтырды.

– 24 желтоқсанда біздің бөлім аты аңызға айналған батыр Бауыржан Момышұлының туғанына 113 жыл толуын атап өткен болатын. Біз оның есімін әрқашан жүрегімізде сақтаймыз, – деді подполковник Арман Сабыров.

«Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығы құрамында Бауыржан Момышұлы атындағы механикаландырылған құраманың мотоатқыштары алғашқы болып 24 шақырым қашықтықты еңсеруге ерікті болды. Эстафета өңірлік қолбасшылыққа қарасты Гвардейск гарнизонындағы танк құрамасының әскери қызметшілеріне берілді.

– Құрлық әскерлері ауқымында біз спорттық челленджді «Шығыс» өңірлік қолбасшылығының әскери бөлімдеріне береміз, – дейді.

Б. Момышұлы атындағы механикаландырылған құрама сержанты 1-сыныпты сержант Бақытжан Айтбаев. – Олар да біз сияқты әскери сауыт киіп, қару асынып, толық жауынгерлік жабдықта даңқты әскери қолбасшылардың құрметіне 24 шақырымға марш жайттынына сенімдіміз.

Спорттық челленджге офицерлер мен келісімшарт бойынша әскери қызметшілерден бөлек мерзімді қызметтің сарбаздары да қатысқанын айта кету керек.

Қарулы Күштердің әскери қызметшілері қазақ батырларының құрметіне арналған челленджді әлі де жалғастыруда

СОБЫТИЯ И ФАКТЫ

ДЕПУТАТЫ ПОСЕТИЛИ ВОЕННЫЙ КОЛЛЕДЖ

Депутаты Сената Парламента Республики Казахстан седьмого созыва Шиповских Геннадий Геннадьевич и Жексенбай Бибигуль Нургалиевна посетили Военный колледж имени генерала армии Сагадата Нурмагамбетова с целью ознакомления с деятельностью военно-учебного заведения.

Депутатам была продемонстрирована учебно-материальная база, в том числе казарма, столовая, библиотека, а также спортивный зал. Также руководство Военного колледжа ознакомило гостей с нормами питания и обмундирования уланов.

Глава государства в своем очередном Послании народу Казахстана особо отметил развитие системы

военного образования и науки как одну из важных задач. В соответствии с этим руководство Министерства обороны уделяет особое внимание укреплению материальной базы военно-учебного заведения. Также принимаются меры по адаптивному учебной программы к современным требованиям.

НА ПРИМЕРАХ ОТЦОВ И ДЕДОВ

Карагандинская общественница Майра Абдрахманова, ветераны ВС РК Амангельды Жантасов и Елужан Сейдимов, заместитель командующего региональным командованием «Астана» по воспитательной и идеологической работе полковник Ерболат Шеримбетов посетили зенитно-ракетный дивизион С-300 войсковой части 44803. Данное мероприятие было организовано в рамках акции «Воинская служба - в центре внимания общества».

Ветеран войны в Афганистане, Почетный гражданин города Караганды, полковник запаса Амангельды Жантасов, служивший в составе легендарного 177-го отдельного отряда спецназа ГРУ, во время встречи с солдатами рассказал о своем известном командире Борисе Керимбаеве. Особое внимание было уделено производству полковника запаса Амангельды Жантасова «Кара-майор» - так афганские душманы называли Керимбаева, за голову которого ими была назначена большая награда. В свою очередь молодые воины получили возможность задать свои вопросы гостям. По итогам встречи руководство войсковой части выразило благодарность ветеранам казахстанской армии за

большую воспитательную и общественную работу, которую они проводят в настоящее время.

- Я считаю, что наша главная задача - пропаганда мужества, любви к Родине у ребят, пришедших в армию. Необходимо знакомить молодых солдат с богатой историей Вооруженных Сил Казахстана, рассказывать им о примерах мужества, проявленного нашими отцами, дедушками и прадедами. Равняясь на них, они будут безупречно нести службу, - отметил заместитель командира зенитно-ракетного дивизиона С-300 по воспитательной и идеологической работе майор Рамазан Бахтияров.

Фархат КИЖИТАЕВ

ПРИЗЕРЫ ЧЕМПИОНАТА ПО РОБОТОТЕХНИКЕ

В индонезийском городе Депок состоялись международные открытые игры по робототехнике FIRST Tech Challenge, где команда Shanugaq из Семей заняла третье призовое место по сбору робота-носителя.

В составе команды Shanugaq - участники детско-юношеского движения «Жас сарбаз» Олжас Самархан, Диляра Нурмухамбетова, Ерасыл Канагатов, Темирлан Абылхан, Радмир Женисбек. Ребята учатся в многопрофильной гимназии №95 имени Шакарима Кудайбердыулы.

Командой руководит учитель информатики Айдоос Турсынбеков. Путевку на чемпионат в Индонезию юные робототехники получили в декабре 2023 года на республиканском турнире Almaty Tech Cup, организованном общественным фондом Ustem Robotics. Директор фонда и по совместительству куратор

направления Smart Sarbaz - Мырзахмет Асылбек.

Всего в соревнованиях приняли участие 30 команд из Казахстана, Америки, Индонезии, Австралии, Малайзии.

Напомним, республиканское общественное объединение «Детско-юношеское военно-патриотическое движение «Жас сарбаз» было создано пять лет назад. На сегодняшний день в стране действуют более пяти тыс. военно-патриотических клубов, классов «Жас сарбаз» и кружков Smart Sarbaz. В целом движением охвачено около 280 тыс. казахстанских школьников от 8 до 17 лет.

В КОНТРОЛИРУЕМОЙ СРЕДЕ

Солдаты Учебного центра Сухопутных войск обучаются на современных тренажерах-симуляторах отечественного производства.

Тренажер-симулятор управления танком предназначен для совместного обучения и слаживания экипажей танков в составе командира, наводчика, механика-водителя с целью формирования и закрепления у обучаемых навыков в вождении, разведке целей, ведении огня из комплекса вооружения танка Т-72 всеми типами боеприпасов, включая управляемые снаряды.

Использование тренажеров в учебном процессе позволяет солдатам не только проходить подготовку по специальности, но и обучаться без расхода ГСМ и боеприпасов.

- Мы стремимся предоставить нашим солдатам лучшие возможности для обучения и подготовки к выполнению служебных обязанностей. Особенностью этих тренажеров-симуляторов является их полная адаптивность к индивидуальным потребностям каждого обучаемого. Они могут быть настроены на различные уровни сложности и подстроены под конкретные цели обучения. Это позволяет эффективно использовать время обучения и отточить свои навыки в безопасной и контролируемой среде, - отметил начальник Учебного центра гвардии полковник Сабит Уркинбаев.

Тренажер-симулятор позволяет разрабатывать навыки обнаружения и идентификации целей, а также стрельбы из 2А46 и ПКТ по движущимся, неподвижным и появляющимся целям с места и с ходу в дневных и ночных условиях на различной местности. Эти тренировочные программы входят в обширный курс стрельб, обеспечивая полноценное освоение навыков боевого применения танка в различных условиях.

- Мы только начали изучать навыки управления танком. В нашем учебном корпусе есть два варианта динамического тренажера: старый и новый.

Мы изучаем новую версию, которая мне очень понравилась, потому что внутри все выполнено аналогично настоящему танку. С нетерпением ждем момента, когда сможем применить полученные навыки на полигоне, - подчеркнул механик-водитель 1-й танковой роты Даулет Мухамедмур.

Внедрение новых тренажеров-симуляторов отечественного производства в учебный процесс является важным шагом в повышении качества подготовки будущих солдат, а также частью стратегии по модернизации и улучшению качества подготовки военнослужащих.

Турсунбек МАКСАТ,
Жумат БАЗАРКУЛ (фото),
пресс-служба Гвардейского гарнизона

УТВЕРЖДАЕТСЯ ПОРЯДОК ПРИЗЫВА ВОЕННООБЯЗАННЫХ НА ВОИНСКИЕ СБОРЫ

Министерство обороны РК разработало проект приказа руководителя оборонного ведомства «О призыве военнообязанных на воинские сборы в 2024 году».

Нормативный правовой акт подготовлен в соответствии с подпунктом 1) статьи 33 Закона РК «О воинской службе и статусе военнослужащих». Мероприятия проводятся органами военного управления, уполномоченными государственными органами по военной подготовке в целях приобретения и совершенствования знаний военнообязанными и гражданами, а также в иных случаях, предусмотренных законодательством страны.

Цель сборов - повышение боевой и мобилизационной готовности воинских частей, содержащихся в мирное время в сокращенной численности, подготовка и накопление в запасе военно-обученных ресурсов, необходимых для развертывания Вооруженных сил, других войск и воинских формирований при мобилизации и укомплектовании их в военное время в районах комплектования.

Воинские сборы продолжительностью до 30 дней проводятся на ежегодной основе с 2007 года. В этот период для военнообязанных сохраняются место работы и занимаемая должность. Им выплачивается средняя заработная плата, а неработающим -

минимальная заработная плата за счет государства. Перевозка военнообязанных на железнодорожном или автомобильном транспорте, обеспечение их питанием осуществляются за счет средств Министерства обороны РК. Кроме того, все военнообязанные, призванные на воинские сборы, обеспечиваются вещевым имуществом по нормам, установленным для соответствующих категорий военнослужащих и медицинским обслуживанием, которое организуется наравне с действующими военнослужащими. Все военнообязанные, призванные на сборы, находятся на казарменном положении. Увольнение их из расположения части проводится командирами рот в порядке, установленном уставом внутренней службы.

За нарушение воинской дисциплины и общественного порядка, преступления, а также за материальный ущерб, причиненный государству, военнообязанные, призванные на воинские сборы, несут ответственность согласно законодательству страны. Уклонение военнообязанных от воинских сборов в соответствии с Кодексом об административных правонарушениях влечет штраф в размере пяти месячных расчетных показателей.

ӘСКЕР ТЫНЫСЫ

ЕЛ ДАМУЫНЫҢ ИГІ БАСТАМАЛАРЫ

Жаңа 2024 жылдың басталуымен Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев еліміздегі басты басылымдардың бірі – «Egemen Qazaqstan» газетінің тілшісіне сұхбат берді. Есіктің кеңге айқара ашқан 2024 жылдың төрге озған шағында Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың барша қазақстандықтарға тек жаңажылдық тілек айтумен шектеліп қана қоймай, өткен 2023 жылды саралап, баршамызды алда не күтіп тұрғандығын нақты сөзбен жеткізуін орынды деп бағалай аламыз. Айқын мақсаты ел таңдаған бағытты нақты істер дәлелімен түсіндіру болып табылады.

«Біз озық ойлы ұлт ретінде тек қана алға қарауымыз керек» тақырыбындағы кең ауқымды әрі ашық сұхбат барысында еліміздің ішкі-сыртқы саясатына қатысты мәселелер, мемлекеттік әлеуметтік-экономикалық дамуы, қаңтар оқиғасының қасіреті, Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымының әскерін қаңтар оқиғалары кезінде шақыру, Қазақстанның Ресей Федерациясы мен Қытай Халық Республикасы көрші елдерімен қарым-қатынастары, қоғамдағы тұрмыстық зорлық-зомбылық, атом электр станциясының құрылысы секілді өзекті тақырыптар көтерілген. Сұхбат кезінде қазақстан шыққан батырлар ерлігіне жоғары баға берген ел Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы: «...Ел тарихына ерекше орны бар құрмет көрсету дәстүрі еліміздің жалпыұлттық бірегейлігін нығайта түсуге зор септігін тигізеді. Биыл әйгілі ғалым Қаныш Сатпаевтың туғанына – 125 жыл,

даңқты батырлар Сағадат Нұрмағамбетов пен Рақымжан Қошқарбаевтың туғанына 100 жыл толады...» - деп ерекше атап көрсетті. Осы ретте, 1941-1945 жылдар аралығындағы Ұлы Отан соғысы қаһармандарының бірі – С.Нұрмағамбетов пен Р.Қошқарбаевтың есімдерінің ерекше аталуы тегін емес. Қазақстан шыққан Сағадат Нұрмағамбетов кешегі сұрапыл соғыс жылдарында ерліктің ерен үлгісін көрсетіп, Кеңес Одағының Батыры атағына қол жеткізе, бүгінгі күнде батыр есімін Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің іргетасын қалаушылардың бірі ретінде танымыз. Сонымен бірге, сап түзеген әскери қызметшілердің мақтанышына айналған Кеңес Одағының Батыры, Тәуелсіз Қазақстанның ең жоғары Халық қаһарманы атағының №1 иегері, Армия генералы Сағадат Нұрмағамбетов Қазақстан Республикасының тұңғыш Қорғаныс министрі болып

табылады. Ал, ерлігін бүкіл ел мойындаған Рақымжан Қошқарбаев есімін Ұлы Отан соғысының жеңіс туын гитлерлік неміс басқыншыларының бас қаласы саналған Берлин қаласындағы Рейхстагқа ең алғаш қадаған қазақтың қайсар жүректі батыры ретінде білеміз. Ерлігі өз кезегінде еленбей келгенмен, кейін еліміз егемендікке қол жеткізгеннен кейін ерліктің ерен үлгісін көрсеткен

Рақымжан Қошқарбаевқа Тәуелсіз Қазақстанның ең жоғары Халық қаһарманы атағы беріледі. Табалдырығымызды аттаған Ұлы жылында Тәуелсіз Қазақстанның халықаралық деңгейдегі кең ауқымды шараларға ұйытқы болуы көңілге қуаныш ұялатады. Осы тұрғыда тілшіге сұхбат берген Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев: «2024 жылы елімізде бірқатар ауқымды саммит, форумдар өтеді. Қазақстан бірнеше беделді халықаралық ұйымға, атап айтсақ, Шанхай ынтымақтастық ұйымына, Ұжымдық қауіпсіздік туралы шарт ұйымына, Азиядағы өзара іс-қимыл және сенім шаралары жөніндегі кеңеске, Түркі мемлекеттері ұйымына, Аралды құтқару халықаралық қорына, Азық-түлік қауіпсіздігі жөніндегі ислам ұйымына төрағалық етеді», - деп алдағы жүзеге асыратын іс-шараларды жеткізді.

Одан әрі әлеуметтік желідегі көпті мазалаған алдағы уақыттағы Президенттік сайлауға қатысуы турасындағы Мемлекет басшысының ойын білгісі келген тілші сұрағына Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: «Президент лауазымына бір-ақ рет сайлану туралы ереже енді ешқашан өзгермейді», - деп нақты жауап берді.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың Қазақстан Республикасының Конституциясының заңнамасына сәйкес, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің Бас қолбасшысы ретінде «Egemen Qazaqstan» газетінің тілшісіне берген сұхбаты егеменді еліміздің қауіпсіздігі мен аумақтық тұтастығын қорғау жолында мінсіз қызмет атқарып жүрген барлық Отан қорғаушыларға ой салары сөзсіз!

Тілек Кенжебеков
Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ардагері

ПАТРИОТТЫҚ БАҒЫТТАҒЫ ЖҰМЫСТАР ЖАНДАНА ТҮСЕДІ

Мемлекет басшысы еліміздің іргелі басылымы - «Egemen Qazaqstan» газетіне сұхбат бергені белгілі. Онда еліміз үшін ауқымды әрі маңызды шаралар легін түсіндіріп өтті.

Маңызды сұхбат аясында жауынгерлерге түсіндірме жұмыстарын жүргізе отырып, Қазақстан Президенті Қасым-Жомарт Тоқаевтың тапсырмаларын орындау мақсатында жұмыс сапарымен Гвардейск гарнизонына Әуе қорғаныс күштері бас қолбасшылығы басқармасының тәрбие және идеология жөніндегі бөлімінің мемлекеттік-құқықтық даярлық және ақпараттандыру жөніндегі офицері, подполковник Азамат Жағалбаев пен Қорғаныс министрінің тәрбие және идеология департаментінің офицері, подполковник Ермек Нәшарбаев келді.

Гарнизондағы офицер, сержанттарды бір идея жолында басын қосқан жыныда Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың сұхбатта айтқан өзекті мәселелері талқыланды. Ел Президенті қазақстандық жастардан зор үміт күтеді. Сондықтан, олардың білім алуына, тарихқа зер салып, батыр тұлғаларды кеңінен таныуына баса назар аударарды. Ел тарихында ерекше орны бар тұлғаларға құрмет көрсету дәстүрі еліміздің жалпыұлттық бірегейлігін нығайта түсуге зор септігін тигізеді. Биыл ғалым Қаныш Сәтпаевтың туғанына 125, даңқты батырлар Сағадат Нұрмағамбетов пен Рақымжан Қошқарбаевтың туғанына 100 жыл толады. Осы орайда олардың еңбегін көпшілікке дәріптеп, патриоттық сезімін арттыруға ілкімді істер атқарылмақ.

Сондай-ақ, Мемлекет басшысы өз сұхбатында қаңтар оқиғасының мән-жайын саралады. Мемлекеттік

төңкеріс жасауға әрекет еткендер, оған ықпал жасағандардың дені заң алдында жауапкершілікке тартылса, әлі де тергеу, зерттеу жұмыстары қарқынды жүргізілуде.

Жылдар бойы қордаланған түйткілді мәселелердің мазмұны ескеріліп, мемлекетімізде түбегейлі реформалау жұмыстары атқарылуда. Бұл ең басты кезде әлеуметтік жағдайды жақсартуға ғана емес, халықтың ұлттық кодын жаңғырту жолында жүргізілуде. Бүгінгі әскердің әлеуетін, сонымен қатар «Оңтүстік» өңірлік қолбасшысының ТЖИЖЖ орынбасары, полковник Ораз Күчуков те сөз барысында айтып өтті. Кездесу соңында сарбаздар тарапынан біршама мәселелер бойынша сауалдар жолданып, нақты жауап алынды. Әскери полиция бас басқармасының бастығы полковник Ертай Ералын өз кезегінде жауынгерлер қауіпсіздігі басты назарда екенін айтты.

Қабылданған әскери доктринаға сәйкес мемлекет қауіпсіздігі мен қорғанысын қамтамасыз ету саласындағы негізгі бағыттары анықталды. Нақтылай айтқанда, ел әскерінің бүгінгі деңгейге жетуі Президенттің қорғаныс саласын нығайтуға байланысты белгілеп берген басымдықтары мен міндеттерінің орындалуы арқасында жүзеге асты.

Тұрсынбек Мақсат
Суретті түсірген Жұмат Базарқұл

ҮЗДІКТЕР МАРАПАТТАЛДЫ

«Шығыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің қолбасшысы полковник Жеңіс Маралов өткен оқу жылында ерекшеленген үздік жауынгерлерді марапаттады.

Абай гарнизонындағы 44736 әскери бөлімі 2023 оқу жылының қару-жарақ және әскери техниканың қысқы мерзімге пайдаланудағы дайындық қорытындысы бойынша ерекшеленген.

«Шығыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің қолбасшысы полковник Жеңіс Маралов аталмыш әскери бөлімге арнайы барып, өз ісіне шынайы берілгені үшін әскери қызметшілерге алғыс айтты.

Өткен оқу жылының қорытындысы бойынша жоғары нәтиже мен өз машықтарыңды көрсеттіңдер. Алдағы уақытта да шеберліктеріңізді арттыруларыңыз қажет. Жауынгерлік әзірлікті үздіксіз арттыру және дамыту – басты міндет, - деп атап өтті «Шығыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің қолбасшысы полковник Жеңіс Маралов.

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштері Құрлық әскерлерінің бас қолбасшысы генерал-майор Асан Жүсіповтің атынан 2023 оқу жылының қару-жарақ және әскери техниканың қысқы мерзімге пайдаланудағы дайындық қорытындысы бойынша әскери бөлімдер арасынан 44736 әскери бөлімі марапатталды.

Сондай-ақ Құрлық әскерлерінің бас қолбасшысы генерал-майор Асан Жүсіповтің атынан қару-жарақ және әскери техниканы қысқы жағдайда пайдалануға даярлау барысында ынты-жігері, белсенділігі және жауапкершілігі үшін кіші сержант Әлібек Рамазанов марапатталды. Бұған қоса әскери бөлімдер арасынан

үздіктер қатарынан табылған 44736 әскери бөлімінің 3-сыныпты сержанты Нұртас Жалелов атаулы қолсағатпен марапатталды.

Абай өңірлік гарнизонының баспасөз қызметі

ӘСКЕРГЕ ШАҚЫРЫЛУШЫЛАРДЫ ЗЕРДЕЛЕУ ЖҰМЫСТАРЫ БАСТАЛДЫ

Түркістан облысында 2024 жылғы көктемгі әскерге шақыру науқанына азаматтарды іріктеу және алдын ала зерделеу бойынша жұмыстар басталды. Еліміздегі түрлі әскери ұйымдардың жауапты өкілдері, сардарлары 10 қаңтар мен 10 наурыз аралығында облыстың аудан, қалаларын аралап, түсіндіру және зерделеу жұмыстарын жүргізеді.

Осы жұмысты жүйелі атқару мәселесі Түркістан облысы әкімдігінде өткен жиында талқыланды. Облыс әкімінің орынбасары әскерге шақыру комиссиясының төрағасы Бейсен Тәжібаев жасөспірімдер мен жастардың отаншылдық сезімін қалыптастыру бағытындағы бастамаларға қолдау көрсетілетінін жеткізді.

Әскери-патриоттық іс-шаралардың мазмұнын байытып, сапасын көтеру керек. Қорғаныс істері департаментімен бірлесе жұмыс істеуге, қолдау көрсетуге дайынбыз, - деді облыс әкімінің орынбасары.

Жиында облыстық қорғаныс істері жөніндегі департаментінің бастығы, полковник Нұрмаханбет

Дюсебаев биыл да Түркістан өңірінен 4 мыңнан аса жігіт әскерге шақырылатынын, осы бағытта дайындық жұмыстары жүріп жатқанын мәлімдеді. Шекара қызметі, Ұлттық гвардия өкілдері де өз ұсыныстарын білдірді. ҚР ҚК ардагерлері кеңесінің облыс бойынша филиалының төрағасы мен әскерге шақыру жұмыстарын ұйымдастыруға жауапты тұлғалар тарапынан да пікірлер мен ұсыныстар айтылды.

Айта кетейік, биыл өңірде әскери-патриоттық бағыттағы іс-шаралар санын көбейту, оған қолдауды күшейту көзделіп отыр. Жастарды әскерге қызықтыру, түсіндіру жұмыстары да жалғасады.

ЖАНҰЯЛАРДЫҢ ЖАҒДАЙЫМЕН ТАНЫСТЫ

Абай гарнизонындағы 44736 әскери бөлімі әскери қызметшілерінің отбасы мүшелерімен жұмысты ұйымдастыру жөніндегі қызмет өкілдері жарымжан және көп баласы бар әскери қызметшілердің үйлерін аралап, жалпы жағдайымен танысты.

Әскери бөлім командирі подполковник Талап Төлегенұлы Бирбаланов әскери бөлімде старшина шенінде қызмет еткен марқұм Ержан Қонарбаевтың шаңырағында болды. Өмірлік серігі Бақытгүл Мұқашевамен әңгімелесіп, балаларының хал-ахуалын сұрап білді. Жанұяның кенжесі Ербақыт Ержанұлы Бақытбекке жаңа жылдық тәттілермен қоса, ҚР Қорғаныс министрінің орынбасары Дархан Мейрамұлы Ахмедиевтің сыйлығын да тарту етті. Әскерилердің ақ тілегін жеткізді. Өз кезегінде Бақытгүл Мұқашева Қорғаныс министріне, «Шығыс» өңірлік қолбасшылығына және 44736 әскери бөлімінің жеке құрамына жаңа қуат берер жанашырлығы үшін аналық алғысын айтты.

Айта кетейік, старшина Ержан Қонарбаев әскери қызметке келісімшарт бойынша 1997 жылдың 29 сәуірінде қабылданды. Тәжік-ауған шекарасындағы әскери ұрысқа Зайсан шекара отрядының 2017 әскери бөлімінен шақырылып, Қалайқұм шекара отрядының 2547 әскери бөлімінде 1997 жылдың 9 қаңтары мен 19 сәуірі аралығында үш ай және он күн жауынгерлік міндетін атқарды. «Шығыс» өңірлік қолбасшылығының 44736 әскери бөлімінде 2006 жылдың қаңтар айынан бастап қызмет етті. 2017 жылы 19 қыркүйекте жауынгерлік тапсырманы орындау барысында қайтыс болды.

Алуа Исақова
Суреттерді түсірген автор

ПАМЯТЬ

ЧЕЛОВЕК-ЛЕГЕНДА

О прославленном ветеране Афганской войны Борисе Туkenовиче Керимбаеве слышаны далеко за пределами нашей страны. Он – истинный герой, чья сила, мужество и преданность Родине стали ярким примером для многих поколений. Человек, который нес в себе дух самоотверженного служения, пройдя через огонь и суровые испытания боевых дней. 12 января легендарному Кара майору исполнилось бы 76 лет.

Борис Туkenович Керимбаев родился 12 января 1948 года в селе Прудки Джамбульского района Алма-Атинской области.

Окончил среднюю школу и в 1966 году поступил в Ташкентское высшее командное училище имени В. И. Ленина. После окончания в 1970 году был направлен для прохождения службы в ГСВГ (Группу советских войск в Германии). В течение трех лет был командиром мотострелкового взвода. В 1973 году Бориса Керимбаева назначили командиром разведроты. В 1977 году он стал заместителем начальника штаба, затем командовал мотострелковым батальоном в Темиртау. В январе 1981 года был назначен командиром 177-го отдельного отряда спецназа ГРУ.

Король Панджшера

В сентябре 1981 года отряд сдал проверку по боевой подготовке, а 29 октября перешел границу СССР для передислокации в Афганистан.

Борис Керимбаев проделал огромную работу по подготовке и обучению солдат в условиях Афганской войны. Он лично тренировал каждого бойца, готовя их к самым опасным испытаниям. В программу подготовки входили: стрельба, рукопашный бой, прыжки с вертолетов и самолетов, обучение минному делу и диверсионным операциям.

Под его руководством воины не только стали опытными бойцами, но и приобрели универсальные и профессиональные навыки, позволяющие им успешно действовать в боевых условиях. Они превратились не просто в партизан, а в высокоэффективных и неуловимых бойцов.

Из воспоминаний Бориса Керимбаева:

Москва в то время не интересовало, как организован быт солдат и офицеров, мерзнем мы в палатках под Капчагаем или нет. У нас тогда была реальная полевая жизнь и боевая учеба. Голодно, холодно нам или, наоборот, очень комфортно, никого не интересовало. Важен был результат. Война в Афганистане набирала обороты. Мы понимали обстановку, не жаловались и не ныли. Терпели и серьезно готовились.

Первым местом дислокации стал город Мейнеме. Уже 7 ноября отряд принял боевое крещение, понес первые потери. Личному составу приходилось перучиваться, адаптируясь к новым, весьма суровым условиям. Именно в Мейнеме Керимбаев получил прозвище Кара майор – так его звали не только собственные бойцы, но и моджахеды.

В январе 1982 года отряд участвовал в войсковой операции под населенным пунктом Дарзоб, затем четыре месяца стоял в нем гарнизоном, проводя разведывательно-поисковые рейды. В конце мая 1982 года 177-й отряд получил задачу занять только что освобожденное советскими войсками Панджшерское ущелье.

Перед отрядом Кара майора стояла задача – продержаться в Панджшере хотя бы месяц. Еще до приказа командира вызвали в штаб, наградили орденом и поздравили с внеочередным званием подполковника. Борис Керимбаев понимал, что его ребят отправляют на верную смерть, мог бы отказаться, но останавливало одно – снимут с отряда, пришьют другого, и тот ради звездочки на погонах погубит ребят. Кара майор понимал, что кроме него никто не сможет справиться с этой задачей. Он чувствовал ответственность за жизнь молодых солдат.

Отряд вошел в ущелье и расположился в населенном пункте Руха. По обширной долине реки Панджшер проходят наиболее удобные перевалы, ведущие из южных провинций Афганистана в северные. Специфика местности состоит в сложной системе притоков реки, текущих сквозь узкие ущелья, что служит прекрасным естественным убежищем на случай военных действий и превращает долину в неприступную крепость, идеальную арену для ведения партизанской войны. Именно эту тактику выбрал Борис Туkenович Керимбаев для своего батальона. Он, опытный офицер-разведчик, прекрасно понимал, что с численностью всего 500 человек ни за что не справится с многочисленной группировкой полевого командира Ахмад Шах Масуда.

А удержать ущелье необходимо было любой ценой.

Недалеко от выхода из Панджшера начинается знаменитый перевал Саланг – «Горло Кабула», через который проходит трасса Хайратон-Кабул. Именно эта дорога являлась основной магистралью для автоколонн, доставлявших из СССР в Афганистан грузы военного и гражданского назначения.

Как вспоминает сам Борис Туkenович, приходилось предпринимать наступательные вылазки, избегать открытых боев, предпочитая диверсии, налеты на караваны, засады, ложные маневры, неожиданные штурмы высот, старались столкнуться моджахедов между собой. Бойцы 177-го отряда научились быть незаметными. Двигаться бесшумно, как тень, вовремя затаиться, терпеливо ждать, уничтожить противника и уйти незамеченными – это искусство партизан, и оно было просто необходимо, чтобы выжить.

Вместо обещанных тридцати суток батальон Кара майора удерживал Панджшерское ущелье почти год. За этот срок через батальон Керимбаева, по различным подсчетам, прошло около тысячи человек. Из них погибли всего лишь 50, в том числе четыре офицера. Керимбаев стал первым среди командиров, чьи боевые потери оказались наименьшими.

Ахмад Шах Масуд понял, что выбить военных из ущелья не так-то просто и прибег к уловке. За голову Кара майора, которого к тому времени уже окрестили «Королем Панджшера», он посулил миллион долларов. Еще больше дал бы он ему лично, лишь бы извалялся от упертого комбата. Но проиграл он и это «сражение». Выход оставался только один – заключить перемирие с командованием 40-й армии. И уйти побежденным.

По выводу из Панджшера отряд дислоцировался в городе Гульбахор (провинция Парван), проводя в городе и окрестностях спецоперации. Подразделения отряда выполняли боевые задачи на перевале Саланг и под Кабулом, защищали Джелалабад и очищали Баграмскую долину. С 1984 года отряд воевал в провинции Газни,

Эти части вышли из Афганистана в феврале 1989 года в числе последних.

По словам сослуживцев, благодаря личной храбрости и отваге Бориса Туkenовича, его командирскому чутью и мудрости были спасены многие десятки жизней молодых солдат, отправленных в Афган. Комбат не просто вел их в бой напролом, а рассчитывал, знал, как правильно действовать в сложной обстановке.

Сам Борис Туkenович однажды признался: «Самое ценное то, что становясь командиром там, в Афганистане, чувствуешь ответственность такую, которую нелегко носить на плечах, это в первую очередь жизнь людей».

И хотя он был не намного старше своих подчиненных, но они называли его «батей» за отцовское отношение к своим солдатам, за отцовскую ответственность за своих детей.

«Среди молодых ребят есть будущие герои»

Уже после завершения службы в Афгане Борис Керимбаев был переведен в штаб Гражданской обороны КазССР. В 1992 году по состоянию здоровья он уволился из Вооруженных сил в звании полковника.

Выйдя в отставку, Борис Туkenович принимал активное участие в мероприятиях, направленных на воспитание патриотизма у подрастающего поколения, лекциях и беседах с ветеранами войнами-афганцами, показательных выступлениях профессиональных спортсменов и массовых соревнованиях, посвященных победе в Великой Отечественной войне и памяти погибших в Афганистане воинов-интернационалистов.

В одном из интервью Кара майор отметил, что такие мероприятия способствуют патриотическому воспитанию молодежи, ведь патриотизм, как он подчеркивал на всех встречах с ребятами, является основой стабильности и процветания страны, народа.

Сегодня важна связь поколений, и беседы, встречи с молодежью способствуют патриотическому воспитанию ребят и курсантов, укреплению их духа, их осознанию себя частью общества, нации, частью единого целого, на защиту которого они должны будут встать, если возникнет такая необходимость. Поверьте, воинам, ветеранам войны в Афганистане, есть что сказать молодежи, есть чему учить! Молодежи есть примеры для подражания. Везде, где мы побывали, а это воинские части, колледжи и средние школы, нас принимали радушно, внимательно слушали, проявляли большой интерес и везде уважительно относились к нам. Это – показатель любви к Родине, патриотизма молодого подрастающего поколения. Я и мои боевые товарищи не сомневаемся, что среди этих ребят есть будущие герои! Они – наше будущее, и мы всегда будем до конца рядом с ними и будем стараться передать им свой опыт, мы просто обязаны делиться с ними своими знаниями для надежного и спокойного будущего нашей Родины, – говорил Борис Керимбаев.

В одном из последних интервью легендарный комбат Керимбаев сказал: «Все пацаны, погибшие на войне, герои! Какая разница, при каких обстоятельствах погиб солдат или офицер? Он герой – и все!»

Легендарный Кара майор скончался 12 февраля, не дожив пару дней до юбилейной даты 30-летия со дня вывода войск из Афганистана.

Подвиг Бориса Туkenовича многократно отражен на страницах многих изданий, в передачах и фильмах, на всем постсоветском пространстве и за его пределами. В 2019 году состоялась премьера документального фильма «Жизнь специального назначения», созданного киностудией «Казахфильм» им. Ш.Айманова по заказу Министерства культуры и спорта РК.

участвуя в создании зоны «Завеса». В мае 1988 года был перебросен в Кабул, где вместе с 668-м ООСН и 459-й кабульской ротой СпН выполнял боевые задачи по прикрытию Кабула и прилегающих к нему районов.

«ДЕРЖА ОБОРОНУ, МЫ СТОЯЛИ НАСМЕРТЬ»

10 января ветерану Великой Отечественной войны Федору Прохоровичу Блинову исполнилось 100 лет. Со знаменательной датой фронтовика поздравили военнослужащие Управления по делам обороны Ауэзовского района и курсанты Военно-инженерного института радиоэлектроники и связи.

Несмотря на преклонный возраст, Федор Прохорович чувствует себя превосходно и помнит многие эпизоды сурового военного времени.

– Держа оборону, мы стояли насмерть. Для нас было важно защитить мир и подарить его нашим потомкам. Победа досталась нам дорогой ценой, – со слезами на глазах поделился воспоминаниями ветеран.

Старший сержант Федор Блинов участвовал в боях за освобождение Белоруссии, Украины, Польши и

Чехословакии. Долгожданную Победу он встретил в Германии.

– Было очень интересно встретиться с непосредственным участником Великой Отечественной войны. Для нас он – настоящий герой, пример для подражания. Мы всегда будем помнить и гордиться стойкостью, самоотверженностью и доблестью наших ветеранов, – отметил курсант 4 курса военного института Сапарбай Темирлан.

За мужество и отвагу, проявленные в годы Великой Отечественной войны, Федор Блинов награжден орденами «Великой Отечественной войны» I и II степени, медалями «За отвагу», «За победу над Германией» и многими другими.

Военнослужащие пожелали ветерану здоровья, долголетия и благополучия, а курсанты прочитали стихи, посвященные юбилею. По доброй традиции Федору Прохоровичу были вручены благодарственное письмо и памятный подарок.

ХАТ-ХАБАР

ХАЛЫҚ ҚАЛАУЛЫЛАРЫ
ЖЕТІСУҒА КЕЛДІ

Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының депутаттары Ғалиаскар Сарыбаев пен Амангелді Толамисов Жетісу облысы бойынша жұмыс сапары аясында Талдықорған қаласында болды.

Сапар барысында Сенаторлар Талдықорғандағы Жетісу облысы бойынша аумақтық қорғаныс бригадасының (99285 әскери бөлімі) жұмысымен танысты. Депутаттар азаматтарды мемлекеттің әскери қауіпсіздігін қамтамасыз етуге барынша кеңінен тартуға бағытталған іс-шараларды қамтитын аумақтық қорғаныстың жұмыс істеуін жетілдіру және құқықтық қамтамасыз ету мәселелерін талқылады.

Сондай-ақ, ел қалаулылары «Жұмылдыру дайындығы, азаматтық және аумақтық қорғанысты қамтамасыз ету басқармасы» коммуналдық мемлекеттік мекемесіне барды. Бұл жерде жұмылдыру кезінде пайдаланылатын материалдық жабдықтармен танысты.

Аумақтық қорғанысты нығайту әскери қауіпсіздікті қамтамасыз ету саласындағы стратегиялық бағдарламалық құжаттарда өзектілігі айқын көрсетілген. Сол себепті жуырда Жетісу облысының аумақтық қорғанысы кеңейтіліп, жүзден астам адам әскери мен азаматтық қызметке қабылданатын болады.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

ЖАҢА КЕШЕНДЕ
ЖАТТЫҒУДА

Ақтау гарнизонындағы теңіз жаяу әскерінің бригадасында және «Ой-маша» полигонында жеке дайындық сабақтары өтіп жатыр.

экипажға бірнеше шақырым жүруге, тәуліктің кез келген уақытында және әртүрлі ауа райында әртүрлі кедергілерді еңсеруге мүмкіндік береді. Оқу аудиториясынан шықпай-ақ, сарбаз өзін жаяу әскердің жауынгерлік машинасының оператор-көздеушісі ретінде сезініп, оның ішінен қалай жұмыс істейтінін көреді, көлік моторының гүрілі де естіп отырады. «Өз елімізде шыққан жаңа тренажер кешендерін алдық. Бұлар Калашников автоматынан, танкке қарсы зымыран кешенінен, мерген мылтығынан, пулеметтен және граната атқыштан ату дағдыларын үйренуге мүмкіндік береді. Жаттықтыру кешендерінің арқасында оқ-дәрілерді жұмсамай, оқу сыныбында сарбаздар нысаналарды анықтау және дәлдеуге, ату сәтін анықтауға және ату нәтижелерін бағалауға машықтанады», - деді бригада сержанты 2-сыныпты сержант Ержан Абжилов.

Былғы жылы теңіз бригадасында тағы үш жаңа жаттықтыру кешені алынбақ, онда әскери қызметшілер броньды транспортерлерді басқаруды, танкті және көпмақсатты берен «Арлан» дөңгелекті машиналарынан атуды үйренеді. Жоспарға сәйкес қысқы оқу кезеңінде 1200-дің үстінде маман даярланады. Осы мақсатта 80 оқу тобы құрылып, нұсқаушы ретінде 150-ден астам үздік әскери қызметші тартылды.

Мамандық бойынша дайындық бір айға созылады. Содан кейін кешенді бақылау сабақтары өткізіліп, әрбір әскери қызметшінің білімі мен машықтану деңгейі бағаланады. Жауынгерлік міндеттерді орындау кезінде бөлімшелердің, взводтардың, роталардың, батальонның бірлескен іс-қимылдарын пысықтауға бағытталған жауынгерлік даярлықтың келесі кезеңі бөлімшелерді үйлестіру болмақ.

Рима Әбеуова

ЖАҚЫНДАРДЫ
БАЙЛАНЫСТЫРҒАН
ТЕЛЕКӨПІР

Еліміздің Қарулы Күштерінде Қорғаныс министрінің тапсырмасы бойынша ұйымдастырылған «Отбасымен бейнеқоңырау» жобасының нәтижесінде, көптеген ата-аналар үйден шықпай-ақ, әскердегі ұлдарымен байланысқа шығып, сөйлесу мүмкіндігіне ие болды.

ҚР Қорғаныс министрлігі Әуе қорғанысы күштеріне қарасты 44803 әскери бөлімінің С-300 зениттік-зымырандық дивизионындағы сарбаздар апта сайын басшылық құрамның белгілеген уақыты бойынша ата-аналарымен байланысқа шығып, жақын туыстарын қуантады. Сарбаздар ата-аналарымен, етжақын туыстарымен байланыса отырып, әскерге жіберген баласының жетістіктеріне көз жеткізе алады. «Бауыр еті – баласының» Отан алдындағы абыройлы міндетін атқарып жатқанына күдікшіл болған ана-көңіл алаңдамай қоймайды. Сап түзеген сарбаз да – бір әке-шешенің көз қарашығы. Десе де, баласының үйренгені мен өзгергенін көріп, қуанып қалғандарын жасырмайды. Қалай десек те, ең мықты мектеп – армия. Осында қалыптасқан барлық жақсы қасиеттер өмір бойына серік болады. Қоғамның армияға деген сенімін арттыру, әскери қызметшілердің жауынгерлік рухын қолдаудағы пәрменді қадам – «Отбасымен бейнеқоңырау» жобасы. Жаңашылдықтың арқасында әрбір әскери қызметші жұмыс күндері туыстарымен және жақындарымен байланыса алады. Айта кетейік,

аталмыш жоба Қорғаныс министрі, генерал-полковник Руслан Жақсылықовтың тапсырмасы бойынша әскери борышын өтеп жүрген сарбаздар ата-аналарын мұрын, тілдесуі үшін іске қосылған. Бұл іс-шара тұбын тоқтап қалмай, алдағы таңда әлі де жалғасын табатын болады.

«ҚР Қарулы Күштері басшылық тарапынан әскери қызметшілерге, оның ішінде бізге, яғни сарбаздарға барлық жағдайлар жасалады. Соның бірі – ата-анамызбен сөйлесу. Бұл – туыстарымыз бен біздер үшін үлкен қуаныш. Ұялы телефон арқылы дауыстарын естіген бір басқа. Бүгінде осы бейнесөйлесу арқылы балаларының киімі бүтін, дені сау екендігін көре алады. Қарулы Күштердің сарбаздары елімізді қорғауға әрдайым дайынбыз. Бізге жағдай жасап жатқан еліміз бен Қарулы Күштер басшылығына, ата-анамызға алғысымыз шексіз», - деп атап өтті өз сөзінде Әуе қорғанысы күштеріне қарасты 44803 әскери бөлімінің С-300 зениттік-зымырандық дивизионы қатардағы жауынгер Әлихан Төлеген.

101 ЖАСҚА КЕЛГЕН
МАЙДАНГЕРГЕ ҚҰРМЕТ
КӨРСЕТІЛДІ

Өкінішке қарай, уақыт озған сайын кешегі күндей күркіреп өткен соғыстың кезі тірі куәгерлері азайып-ақ келеді. Сұңғат Сәттіғұлов – Ұлы Отан соғысының ардагері. 1 қаңтарда дүниеге келген ақсақалды туған күнімен Қарағанды облыстық қорғаныс істері жөніндегі департаментінің мамандары арнайы құттықтады.

Сұңғат Сәттіғұлов 1923 жылы 1 қаңтарда Павлодар облысы, Баянауыл ауданында дүниеге келген. 1934 жылы ата-анасымен Қарағанды облысына қоныс аударады. 1941 жылы желтоқсанда Алматы әскери жаяу әскер училищесіне жіберілді. 18 жасында майданға шақырылған. 1942 жылдың маусым айынан бастап Сталинград шайқасына қатысады. 1943 жылы жараланып, госпитальда емделгеннен кейін 1944 жылы майданға оралады. 1947 жылы Алматы облысындағы Шамалған құрылыс техникумында білім алады. Техникумды бітіргеннен кейін ауылдық құрылыста бригадир болып жұмыс істеген, ардагер Солтүстік Қазақстан облысындағы өнеркәсіп нысандарының құрылысында да жұмыс атқарады. 1956 жылы ол Қарағанды қаласына қоныс аударады. Мемлекеттік наградалармен, оның ішінде екінші дәрежелі Ұлы Отан соғысы орденімен, «Жауынгерлік ерлігі үшін», «Германияны жеңгені үшін», «Сталинградты қорғағаны үшін» медальдарымен марапатталған.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

БӨЛІМШЕЛЕРДІҢ
ЖАУЫНГЕРЛІК АТЫС
САБАҚТАРЫ

Қарулы Күштердің жауынгерлік жоспарына сәйкес Жетісу гарнизонындағы 18404 әскери бөлімінде бөлімшелердің жауынгерлік атыс сабақтары өтті.

Жауынгерлік атыс сабақтары екінші десанттық-шабуылдаушы батальонының жеке құрамымен өткізілді. Жаттығу барысында тактика, атыс даярлығы, әскери топография, байланыс құралдары және әскери медициналық даярлықтарынан нормативтер қабылданып, ұрыс жүргізу тәсілдері пысықталды.

– Жауынгерлер үшін бүгінгі өткен жаттығу сабағы жоғары деңгейде өткізілді. Осы жаттығулардан біз мол тәжірибе жинақтап, одан әрі өзіміздің кәсібилігімізді арттыра береміз, - дейді 18404 әскери бөлімінің взвод сержанты аға сержант Алишер Сыдықов.

Бөлімшелер кез келген жағдайда табанды қорғаныс ұрысын жүргізу және жоғары қарқынмен шабуылдау тәсілдері кезінде қару-жарақ пен ұрыс машиналарынан атыс жүргізу арқылы жорық легін сақтау әдістерін үйренді.

Жеке құрам осы жаттығу сабақтарын өткізуге белсене қатысып, өздерінің жоғары кәсібилік даярлықтарын көтерді.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

СЕГІЗ ҚЫРЛЫ,
БІР СЫРЛЫ САРДАР

Өскемен гарнизонының 27943 әскери бөлімінде өз ісінің үздік маманы әрі он қолынан өнер тамған мүсінші Рай Оразбеков еңбек етеді. Жуырда ол Бауыржан Момышұлы мен Қабанбай батырдың мүсіндерін жасап шықты.

Қазіргі қарбалас заманда әр адамның демін шығарып, бос уақытында айналысатын сүйікті ісі болады. Біреулер кітап оқиса, біреулер өнермен немесе спортпен шұғылданады. Әр адамның бойына берілген дарыны мен талантының дамуына қарай, бос уақытын арнайтын ісі де әртүрлі болуы мүмкін. Соңғы жылдары Өскемен гарнизонындағы оқу-жаттығу полигонының бастығы капитан Рай Оразбеков қолөнер шебері ретінде қалың жұртқа танымал бола бастады. Ол – әскери адам, бірақ жауапкершілік пен тиықтылықты талап ететін бұл жұмысы оған бос уақытында мүсін жасауға еш кедергісін келтірмейді. Керісінше, ол өзінің сүйікті ісін сүйікті жұмысымен байланыстырып, өзін мүсінші ретінде дамытуға көп мүмкіндіктер алуа.

Рай Оразбеков – Зайсан қаласының тұмасы. Мектеп жасынан-ақ, сурет салуға деген бейімі бар еді. Ол Алматы қаласындағы Құрлық әскерлерінің әскери институтының курсанты атанған шағында да бойындағы өнерін жоғалтпады. Керісінше, дамытып, сурет салудан бөлек, мүсін жасауға машықтанды. 2019 жылы ол Гвардейск гарнизонының 30212 әскери бөлімінен Өскемен қаласындағы 27943 әскери бөліміне ауысып келеді. Осы кезде оның бойындағы талантын әскери бөлім басшылығы байқап, оған дарынын

дамытуға, талантын өшірмей, одан әрі жандандыруға мүмкіндік береді.

– Менің бұл өнерімді басшылық байқады да маған ұзақ сақталатын қатты заттардан мүсін жасап көруімді ұсынады. Әскери бөлім Қасым Қайсенов есімімен аталған соң, маған қазақ батырының бюстін тұрғызып көру ұсынылды. Бұл менің өмірімдегі аса үлкен жауапкершілікке толы сәттердің бірі болды. Бір апта болмай мен Қасым Қайсеновтің бір емес, екі мүсінін жасап шығардым. Салыстырмалы тұрғыда бір мүсінегі бір-екі ай уақыт жұмсалады, - деп атап өтті Рай Оразбеков.

Бір аптада жасалған батырдың екі мүсіні де әскери бөлім төрінен орын тапты. Біреуі гарнизондағы даңқты жауынгер атындағы музейге қойылса, екіншісі әскери бөлімнің кіреберісіндегі аллеядан тұрақ тапты. Сонымен қатар, мүсіншінің тағы бір туындысы Өскемендегі әскери қалашықтағы саябақта бой көтерді. Бүгінде бұл әскери отбасының мүсіні тамсанып, жанына жақындап естелікке суретке түсетін маңызды нысанға айналды.

27943 әскери бөлімі полигонының бастығы бұдан кейін де бірқатар ілкімді істердің себепшісі атанады. Өткен жылы Сәрсен Аманжол атындағы Шығыс Қазақстан мемлекеттік университетінің жанында әскери кафедра ашылады. Осыған орай, Рай Оразбеков Қабанбай батырдың бюстіні жасап шығарды. Капитан бұл туындысын да сазбаққа салмады. Небары бір апта өтпей дайын болады.

Райдың қолөнерден бөлек, әскери салада атқарған жемісті істері жетерлік. Оқу-жаттығу полигоны бастығы қазіргі күнде қауырт жұмысының қызу қарқынында қолөнермен айналысуды бір шетке ысырып қойған. «Әскери қызмет мен үшін бірінші орында», - дейді ол. Он саусағынан өнер тамған шебер жайында өңірдегі қолбасшылық та жағымды пікірде.

«Алмас қылыш қын түбінде жатпайтындай», Рай бойындағы өнер әскери салада да бүрін жарып, қанат жайып келеді. Ол – өз отбасында үш баланың ардақты әкесі. Шебер мүсінші, қамқор әке және жауапты әскери маманның өмірлік ұстанымы «адам боп өмірге келген соң, адам болып кету» ғана екен.

Майор Асхат Жиенбаев
Өскемен гарнизонының баспасөз қызметі

АНАЛИТИКА

ТАНК ЖИВ, НО ТАКТИКА ТЕПЕРЬ ДРУГАЯ

УРОКИ ИЗ ОПЫТА БОЕВОГО ПРИМЕНЕНИЯ ТАНКОВ В СОВРЕМЕННЫХ ВООРУЖЕННЫХ КОНФЛИКТАХ 21 ВЕКА: СПЕЦИАЛЬНАЯ ВОЕННАЯ ОПЕРАЦИЯ РФ В УКРАИНЕ И ИЗРАИЛЯ В ГАЗЕ

Жизнь показывает, танк жив, но тактика применения стала другой. Появилось много противотанковых средств, которых во время ВОВ не было. Сегодня высокоточные средства-дроны, переносные ПТРК, высокоточные артиллерийские снаряды, самолетные и вертолетные средства поражения и противотанковые мины очень эффективно поражают танки.

В современных условиях практически невозможно собрать в одном месте большой танковый кулак. Сегодня все поле боя просматривается из космоса и другими разнообразными средствами разведки. Тактика ведения боевых действий и роль танковых войск меняются.

Сейчас танк используется как огневая точка, чаще всего как высокоточные самоходные артиллерийские установки ведут огонь из закрытых огневых позиций. При этом танки лучше защищены от артиллерийского огня, чем обычные самоходные установки с легкой броней.

Как показал опыт СВО, танки очень востребованы. Хотя трендом современной войны становятся беспилотники-дроны, но и для танков работы очень много. Они уничтожают не только бронетехнику противника, но и опорники - оборонительные позиции.

По прогнозам, танки еще покажут себя в этом конфликте по мере того, как будет меняться его рисунок. Когда будет осуществлен переход от нынешних «мелкооптовых» операций к стратегическим наступательным операциям с прорывом обороны и глубоким оперативным ударом, танки на поле боя опять будут представлять главную ударную силу.

Эволюция военной техники и вооружения в виде дронов помогла танкистам лучше «видеть» противника, что значительно повышает потенциал боевых машин. Кроме того, прямо в ходе операции начали совершенствоваться средства защиты, особенно

боевой подготовки танкистов должна быть в корне пересмотрена и адаптирована к современным условиям ведения боевых действий. Необходимо изучать бесценный опыт применения танков в современных условиях, разбирать те проблемы, которые приходится решать танкистам, а также особенности современных боевых действий.

Рекомендации, выработанные в ходе боевых действий, по действиям экипажа (подразделения) танка.

Кто, что должен делать?

Командир танка (подразделения):

- Умей использовать карты на устройствах без доступа ГИС «Интернет». Обязательно! Это один из основных способов ориентирования для выполнения задач.

- Научись расчетам для стрельбы с закрытых огневых позиций (ЗОП)! Умей выбирать позицию и ориентироваться на местности. Знай порядок перевода метров при корректировке в тысячные на разных дальностях.

Средний показатель по азимуту: 50 метров – 10 тыс. Средний показатель по дальности: 25 метров – 1 тыс.

- Никогда не работай с одной и той же позиции. Меняй положение танка минимум на 500 метров при каждой стрельбе.

- Умей работать на всех средствах связи, которые

от FPV-дронов.

Танкисты теперь используют сетки «мангалы», которые позволяют защищаться от разнообразных противотанковых средств, появились новые материалы для маскировки от инфракрасного наблюдения с помощью тепловизоров.

Устанавливаются средства РЭБ на танки от FPV-дронов, сами танки оснащаются тепловизорами и средствами для кругового обзора.

Сообразуясь с обстановкой, вырабатывается новая тактика танкистов, которая позволяет открывать дорогу пехоте и штурмовым отрядам, которые в свою очередь «оберегают» танк от нападения противника.

Выше перечисленное оборудование не такое мудреное и дорогое, но эффективное. Наверное,

только могут устанавливаться в танках, так как в ходе боевых действий можно получить на вооружение и доукомплектование различные типы танков. Для Р-123 использовать плавный диапазон радиостанции.

- Изучи системы управления огнем, машиной и системами ее обслуживания. Знай простейшие неисправности, которые могут возникнуть при стрельбе. Большинство из них устраняются простым переключением АЗР или тумблера АВТ-РУЧ у наводчика-оператора или командира. Всегда имей при себе запас предохранителей для системы управления огнем. И если во время боя внезапно отказала система, в большинстве случаев это исправляется заменой предохранителя.

- Научись пользоваться компасом!

казахстанским Вооруженным Силам необходимо сосредоточиться на таком подходе по модернизации и повышению защищенности танков и другой техники («мангал», комплекс РЭБ типа «Тритон», маскировочный стелс комплект «Накидка», круговые видеокамеры, тепловизор). Все это должны производить и устанавливать на технику наши предприятия ОПК. Нужен только заказ.

Одним из самых актуальных вопросов наряду с модернизацией боевой техники становится правильное боевое применение танков. Для этого должен быть высокообученный профессиональный экипаж. Система

- Загрузку танка боеприпасами производи только с заглушенным двигателем. Это позволит слухом определить, когда начинается артоналет, и появится время, чтобы укрыться. Снаряды для орудия загружай только в конвейер!

Механическую боеукладку не загружай, потому что повышается вероятность детонации боеприпасов. Это приведет к мгновенному подрыву боекомплекта при попадании ПТУР или РПГ противника, так как они в основном бьют в заднюю часть башни либо в двигатель, где находится большая часть боеукладки. При загрузке только конвейера даже при пробитии брони у экипажа

есть время покинуть танк и остаться живыми.

Лучше лишний раз совершить откат и загрузить вращающийся транспортер, чем выполнять задачи на прохвосте бочке. При загрузке осколочно-фугасных снарядов плотно закручивай взрыватели, так как при движении от сильной вибрации они могут открутиться и упасть в конвейер, что приведет к выходу из строя автомата заряжания.

- Постоянно следи за обстановкой в воздухе! Звук БПЛА противника в заведенном танке ты не услышишь, поэтому наблюдай визуально.

- В обороне танк на переднем крае не ставь. Действуй в составе бронегрупп, находясь на удалении от переднего края, никогда не выезжай на рубеж выполнения задачи по одному и тому же маршруту. При этом будь всегда в укрытии! После того как вышел на рубеж и отразил атаку противника, возвращайся в свой район по разным маршрутам, делая несколько остановок. Это введет противника в заблуждение и не приведет его «хвостом» в твой истинный район.

- Не храни боеприпасы в своем районе. Для пополнения боекомплекта создавай несколько «погребков» на маршрутах выдвижения на рубеж выполнения задач.

- Подразделения обеспечения с ГСМ и боеприпасами не сосредотачивай в одном месте. Распредели их по группам на достаточном удалении от своих позиций (по возможности как можно дальше), при этом каждый

можно стрелять до 5 км. С закрытой огневой позиции (ЗОП) - до 12 км.

Наводчик-оператор:

- Держи в сухости прицел, всегда закрывая люк. Всегда протирай насухо и начисто триплексы и прицелы. Если идет дождь или непосредственно перед боем они загрязнились, то обязательно приведи их в порядок. Проверь состояние силикогеля во всех приборах наблюдения и прицеливания. Если он имеет цветность (кроме белого), протруси на печке.

- Никогда не нарушай порядок запуска системы управления огнем, не то она может случайно выйти из строя.

- Перед боем всегда проверяй выверку с помощью УВКВ (при этом в стволе орудия не должно быть снаряда). Как только включил тумблер «Привод» - включи тепловизор, так как неизвестно, что может случиться, а ждать времени не будет.

- Никогда не забывай про механика-водителя, даже если тебя подбили, ставь орудие 32-00, так как механик-водитель (особенно при подрыве на mine) не всегда сможет покинуть танк. Во время боя разговаривай с механиком-водителем, чтобы следить за тем, что у него все нормально, иначе он может угореть от пороховых газов и потерять сознание.

- Держи в чистоте клин затвора, чтобы в бою не подвел. Если все же клин подвел и не закрылся, то не бойся добить его стопором пушки до упора.

- Следи за предохранителями. Помни, что самые эффективные снаряды против танков противника это бронбойно-подкалиберные. Даже ОФ снаряд, попавший в танк противника, остановит его (не уничтожит, но урон нанесет). Поэтому не бойся всем, что есть, стрелять в противника. Например, при остатке в конвейере 2-3 ОФ снарядов и обнаружении танка противника, не нужно разворачиваться и отходить. Открой огонь.

- Особенности управляемой ракеты: при стрельбе-пуске до 2 км – держи прицельную марку ниже центра цели (примерно четверть фигуры). При стрельбе от 2 до 5 км точка прицеливания – центр цели.

- В населенных пунктах идет бой коротких дистанций. Не трать время на замеры дальности, но имей в виду, что если цель ближе 200 метров, то точку прицеливания нужно брать ниже, чем обычно, примерно на четверть фигуры.

- Не забывай использовать спаренный пулемет. Иногда противник в виде живой силы может появиться в 50 метрах от тебя или даже ближе, и если ты выстрелишь ОФ снарядом, то можешь причинить вред своей машине или пехоте, которая тебя прикрывает.

- Никогда одновременно с командиром танка не включай тепловизор. Через 30-40 минут он выйдет из строя. Как правило, днем наводчик-оператор (НО)

водитель должен знать маршруты подвоза к каждой группе танков.

- Всегда старайся обманывать противника. Используй кочующие танки, обходы, охваты, дезинформирующие переговоры по открытой связи и прочие способы обмана и введения противника в заблуждение. Атака в лоб – смерть!

- При необходимости выделить в какую-либо мотострелковую роту танки – никогда не передавай один танк. Как минимум два. К сожалению, не все общевойсковые командиры ответственно относятся к приданным подразделениям. Не всегда организуют грамотное взаимодействие с танками и управление их огнем, и в сложной обстановке могут не выручить танкиста. А танкист танкиста не бросит никогда.

- Бой в городе – абсолютная импровизация!

- Всегда будь начеку и смотри на 360 градусов с помощью командирской башенки. Если потерял ориентацию, открой люк, осмотри!

- Помни, что танк – мощное оружие, и воодушевляет своими действиями наши войска и деморализует противника. Создавай натиск и постоянное огневое воздействие. Все подозрительное уничтожай. Веди профилактический огонь. В стволе всегда должен быть снаряд!

- Если противник выбит из населенного пункта, старайся не оставаться в нем, а рассредоточься вблизи него, так как скорый артоналет противника по этому населенному пункту неизбежен. И в узких улицах среди домов под артобстрелом может начаться паника. Выбил врага – отойди, обойди, закрепись, пополни боекомплект, заправь машины ГСМ. В населенных пунктах обращай внимание на церкви, мечети и кладбища. Места, которые святые для нас, вовсе не святые для противника, он оборудует целые опорные пункты, устраивает огневые позиции.

- Если наши войска ведут оборонительные действия, то всегда веди активную оборону. То, что противник не оказывает огневое воздействия и не контратакует и не прорывается, это не значит, что он ничего не делает! При этом на выполнение задач по активной обороне всегда выезжай малыми группами танков, по разным маршрутам, в разное время и в режиме радиомолчания, обязательно под прикрытием пехоты или БМПТ.

- В ходе наступательных действий старайся следовать по маршрутам, по которым передвигался противник. Мины везде! Но вероятность того, что он на отходе плотно заминировал свои пути, мала, так как он всегда планирует отбить контратаку оставленный рубеж. Имей в виду, что в осенне-зимний период почва очень вязкая и высока вероятность застревания машин. Но это работает и влияет на обе стороны, поэтому по чистым вспаханным полям ни ты, ни противник перемещаться не будете. В большинстве случаев перемещение по асфальтовым либо плотным проселочным дорогам. Не пытайся проехать по вспаханному полю!

- Ты воюешь на современном танке! Он способен наносить огневое поражение противнику с нескольких километров, поэтому при принятии решения на бой всегда это учитывай и по возможности уничтожай противника на увеличенных дистанциях, чтобы обезопасить свое подразделение от ПТ средств противника. Управляемая ракета танка эффективна до 5 км. Осколочно-фугасным снарядом прямой наводкой

стреляет через основной прицел, а командир танка (КТ) включает у себя тепловизор для корректировки и наблюдения (причем экран тепловизора у НО также включается, но не работают кнопки увеличения/уменьшения кратности), ночью наоборот (НО включает тепловизор и работает через него, а у КТ также включается монитор). Тумблеры включения тепловизоров у НО и КТ одновременно не включать.

- Иногда после выстрела бронбойным снарядом поддон не улавливается ловушкой, и он залетает под казенник, и если в этот момент опять начать заряжать орудие, то может возникнуть неисправность. Поэтому после выстрела посмотри на ловушку, есть ли там поддон. Если нет, то опусти орудие, поставь тумблер АВТ-РУЧ в РУЧ и командир танка вытащит поддон из-под казенника вручную.

- При уничтожении противника используй различные положения взрывателя. Для уничтожения противника в укрытии используй ОФ снаряд со взрывателем «Колпак одет, кран закрыт», для поражения живой силы противника – «Колпак снят, кран открыт». «ЗАПИСАТЬ» снаряды необходимо заранее, при этом не забыть перед выстрелом переключить баллистику на «ОФ»!

Механик-водитель:

- При работе на танке Т-72 открути провод механизма остановки двигателя (МОД) от педали подачи топлива. Иначе при подрыве на mine танк заглохнет, и противник получит возможность добить твой танк.

- Всегда следи за показателями контрольно-измерительных приборов! Не перегревай машину. Постоянно докладывай командиру о наличии топлива и масла, о необходимости заправки ГСМ.

- Всегда имей на танке два троса! Никакой БРЭМ к тебе не придет сразу и с поля боя не вытянет. Эвакуировать танк с поля боя в безопасный район сможет только другой танк.

- Все перемещения на максимальных скоростях (за исключением случаев, когда НО ведет стрельбу с ходу). - Постоянно следи за натяжением гусениц. Важно знать, что если перетянуть гусеницы, можно перегреть коробку передач танка.

- Всегда перед наступлением темноты и перед рассветом меняй смотровой прибор с дневного на ночной и наоборот. Даже если выполнение задач ночью не планируется. Ночью может начаться артоналет, и необходимо будет сразу же начать движение, при этом ты уже не будешь тратить время на манипуляции со сменой смотровых приборов.

- Пользоваться предпусковым подогревателем в холодную погоду правильно, но это не всегда сподручно, так как нужно всегда быть готовым к движению, и ты просто можешь не успеть закрыть лючок котла подогревателя, и туда забьется грязь. Поэтому после выполнения задачи на стоянке закрой жалюзи. Это дольше сохранит температуру.

Командирам всех уровней необходимо изучать опыт войны, уроки, полученные в боевых условиях, должны стать предметом для изучения и применения. Программа боевой подготовки должна насыщаться современными подходами теории и практики боевого применения войск полученных из опыта современных войн и вооруженных конфликтов.

Генерал-полковник запаса С.А. ЖАСУЗАКОВ, генерал-лейтенант А.К. ХАЛИКОВ

ИІРІМ

ҮСТЕЛ ТЕННИСІНЕН ТУРНИР ӨТТІ

Ақтау гарнизонында «Батыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің әскери бөлімдері арасында үстел теннисінен турнир өткізілді.

Рима ӘБЕУОВА

Жарыстың басты мақсаты әскери қызметшілер арасында «Батыс» өңірлік қолбасшылығы әскерлерінің қолбасшысы кубогына бақтарын сынап, Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің үстел теннисі турниріне жолдама алу және салауатты өмір салтын дәріптеу, спорттық даярлығын дамыту болып табылады.

Ақтау гарнизоны баспасөз қызметінің мәліметінше, спорттық додаға Ақтау, Атырау, Орал, Ақтөбе қалалары және Бейнеу ауылының әскери қызметшілерінен құралған бес команда, 40-тан астам әскери қызметші қатысты.

«390 теңіз жаяу әскерлері бригадасының спорт кешенінде «Батыс» өңірлік қолбасшылығының 21

спартакиадасы шеңберінің аясында үстел теннисінен жарыс өткізілуде. Жарысқа қатысушылардың дайындығы өте мықты, қатысушылар өз шеберліктерін жоғары деңгейде көрсетуде. Алдағы уақытта жеңімпаздар Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің үстел теннисінен турниріне дайындалып, жолдама алады және сол турнирден тек жақсы нәтижемен оралады деген ойдамын», - деді 25744 әскери бөлімінің дене даярлығы және спорт қызметінің бастығы Мерей Мұқатаев.

Жарыстың қорытындысы бойынша бірінші орынды Ақтау қаласындағы 25744 әскери бөлімінің құрамасы, екінші орынды Ақтөбе қаласындағы 30238 әскери бөлімінің құрамасы, үшінші орынды 41321 әскери бөлімінің құрамасы иеленді. Жарыс соңында жеңімпаз командалар мен жүлдегерлер жарыс кубогымен, дипломдармен марапатталды.

ӘСКЕРИ ҚОЯН-ҚОЛТЫҚ ҰРЫСТАН ӨТКЕН ЖАРЫС

Өскемен гарнизоны бастығының кубогына арналған әскери қоян-қолтық ұрысынан жарыс өтті.

Өскемен гарнизоны 27943 әскери бөлімінде Өскемен гарнизонының күштік құрылымдары және әскери бөлімдер арасында әскери қоян-қолтық ұрысынан сайыс өтті. Жыл сайын ұйымдастырылатын бұл додаға күштік құрылым офицерлері асқан белсенділікпен қатысты.

Гарнизон бастығының кубогы үшін жалпы саны 60-тан аса әскери қызметшіден тұратын 8 команда таласты.

Мұндай жарыстарды ұйымдастырудағы біздің мақсатымыз – жеке құрамның дене дайындығы мен жауынгерлік әзірлігін шыңдау, әскери қызметшілердің рухын көтеру. Біздің гарнизонда әскери қоян-қолтық ұрысы кеңінен насихатталып, тұрақты түрде дамып келеді. Жылдан жылға қатысушылар саны артып, қоян-қолтық ұрыстың шеберлері көбеюде, - деді 27943 ә/б дене даярлығы және спорт қызметінің бастығы аға лейтенант Алмас Айдарханов.

Дүбірлі сайыста сынға түскен жауынгерлер

жоғарғы даярлықпен келгенін алғашқы жекпе-жектерінен-ақ көрсете білді. Жарысқа қатысушылардың дене дайындығы мен шеберлігін жоғары дәрежеде атап өту керек.

Сайыстың іріктеу кезеңінен бастап ақтық сынға дейінгі аралықта өткен жекпе-жектердің барлығы тартысқа толы болды. Түрлі салмақта сынға түскен әрбір жауынгер нағыз бабында екендіктерін көрсете білді. Бұл әскери қызметшілердің шеберлігін шыңдап, тәжірибе жинауларына үлкен себеп болды.

Әскерде қоян-қолтық ұрыс әрбір әскери қызметшінің даярлаудың негізгі элементтерінің бірі болып табылады. Жақын шайқаста атыс немесе басқа қару түрлерін қолдану мүмкін болмаған кезде әскери қызметші әртүрлі жауынгерлік және спорттық әдістерді өткізуі керек. Дәл осы әдістер қоян-қолтық ұрыстың негізін құрайды.

Майор Асхат Жиенбаев

ОҢ ЕКІ КОМАНДА ОЙЫНҒА ҚАТЫСТЫ

Шымкент гарнизонында үстел теннисінен «Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығының чемпионаты аяқталды. Турнирге «Оңтүстік» өңірлік қолбасшылығының бөлімдерінен 12 команда, құрамында 50-ден астам әскери қызметші қатысты. Сайыс жеке және командалық сынақтарда жеңіске жеткені үшін 2 марапаттар жиынтығы бойынша ұйымдастырылды.

Дәстүр бойынша жарыстың басталуы Мемлекеттік туды көтеріп, Әнұранды орындаумен ашылды, содан кейін бірінші кезеңге жеребе тартылды.

Бұл кезең командалар арасында ұзақ және қарқынды ойынмен ерекшеленіп, 35748 әскери бөлімі командасы жеңімпаз атанса, 29108 әскери бөлімінің құрамасы күміс жүлдегер, ал 03811 әскери бөлімінің командасы үздік үштік қатарын толықтырды.

Екінші кезеңде бірінші кезеңнің қорытындысы бойынша финалға шыққан және өз командасының ішінде үздік нәтиже көрсетіп, сондай-ақ теннис ракеткасын меңгеру шеберлігімен көзге түскен 12 адам үшін қайта жеребе тартылды.

Үздіктердің үздігі кірген шешуші ойындардың барлығында күрес қарқынды болғандықтан, соңына дейін ешкім ойынның нәтижесін алдын ала болжай алмады.

Қортындылай келе, жеке есепте ерлер арасында капитан Т.М.Секенов жеңімпаз атанды, ал майор Б.А.Саипова болмысынан нәзік жанды жауынгерлер арасында жеңіске жетті. Екі жеңімпаз да 85395 әскери бөлімінің қызмет етеді.

Турнир жоғары деңгейде өтті. Біздің команда күн сайын ракеткасын меңгеру шеберлігін пысықтай отырып, чемпионатқа қарқынды дайындалды, бірақ ең бастысы, жарыста жеңіске жетуге тәртіп пен

командалық рух көмектесті, - деп бөлісті 85395 әскери бөлімінің әскери қызметшісі майор Бақытқұл Саипова.

Турнирден кейін марапаттау рәсімі өтті. Жарыстың жеңімпаздары мен жүлдегерлеріне құрмет грамоталары, кубок пен вимпел табысталды.

Шымкент гарнизонының баспасөз қызметі

АБЫРОЙМЕН ЗЕЙНЕТКЕ ШЫҚТЫ

Жуырда Талдықорғандағы Кеңес Одағының батыры генерал-майор Иван Васильевич Панфилов атындағы Десанттық-шабуылдаушы әскерлерінің 18404 әскери бөлімінде абыройлы әскери қызмет атқарған төрт десантшыны зейнеткерлікке шығарып салу рәсімі салтанатты түрде өткізілді. Олар: прапорщик Дәуренбеков Нұржан Шаймерденұлы, 2-сыныпты сержант Тохтахунов Нұржан Әбдрәсімұлы, 3-сыныпты сержант Қайыржанов Ардақ Бейсенбайұлы және аға сержант Стыбаев Ерлан Мұратханұлы.

Жалпы кез келген қызмет түрін алып қарайтын болсақ, әр салада 25 жылдан астам еңбек етіп, ауқымды істерімен көзге түсіп, қызмет барысында адалдығымен танылып, өзгелерге үлгі боларлық беткеуастар азаматтар болатыны анық. Бүгінгі әңгімемізге арқау еткелі отырғанымыз – Қарулы Күштер қатарында 25 жылдан астам қызмет атқарып, зейнеткерлікке шыққан азамат Нұржан Дәуренбеков.

Жетісу гарнизоны 18404 Десанттық-шабуылдаушы бригадасының әскери қызметшісі оқу-жаттығу полигоны сержанты прапорщик Дәуренбеков Нұржан Шаймерденұлы 1978 жылы 7 шілдеде Жетісу облысы, Кербұлақ ауданы, Аралтөбе ауылында дүниеге келген. Орта мектепті тәмамдаған ол 1998 жылы Қарулы Күштер қатарына шақырылып, екі жыл Отан алдындағы борышына атқарады. Отан алдындағы борышын атқарғаннан кейін әскер жолын таңдаған Нұржан 2000 жылы алғаш әскери қызметті взвод сержанты лауазымынан бастап, осы кезге дейін бірнеше баспалдақтардан өткен.

Әскери салада 25 жылдан артық тер төгіп келген ол көптеген оқу-жаттығуларға қатысқан. «Дала қыраны-2003», Ресей жеріндегі бірлескен

оқу-жаттығуы 2006-2009, «ҚХР Шанхай-2014» оқу-жаттығуы, «Армения-2011» оқу-жаттығуы және тағы басқа оқу-жаттығуларына белсене қатысқан. Жалпы Нұржан Шаймерденұлы атқарған еңбегіне орай төмендегі наградаларға ие болды, яғни «Қазақстан Республикасының 25 жылдық мерейтойы» медалі, «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштеріндегі мінсіз қызметі үшін» I, II, III дәрежелі медальдары.

Осы салтанатты шарада әскери бөлім командирі подполковник Алмас Төлегенов «Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің ардагері» медалімен прапорщик Нұржан Дәуренбековты наградтады.

37-ші Десанттық-шабуылдаушы бригадасының басшылығы және жеке құрамы зейнетке шыққан азаматтарды құттықтап, сый-сыяпаттарын жасап, құрметті демалыстарына салтанатты түрде шығарып салды.

Құрметті демалысқа шығарып салу рәсіміне отбасы мүшелері де келіп, әкелерінің қуаныштарымен бөлісті.

Жетісу гарнизонының баспасөз қызметі

ЖАРҚЫН БЕЙНЕСІ ЖАДЫМЫЗДАН ӨШПЕЙДІ

Қазақстан Республикасының құрметті азаматы, көрнекті қоғам қайраткері, отставкадағы полковник Мәліс Жұманұлы Шәмпиев Қазақстан Қарулы Күштеріндегі тәрбиеші офицерлер институтын құруға елеулі үлес қосқан азамат болатын.

Мәліс Жұманұлы Ақтөбе облысының Қосістек ауылында дүниеге келген. Болашақ офицердің балалық шағы Ұлы Отан соғысына қатысқан майдангерлердің ортасында өтті. Әкесі – ел басына күн туған қаһарлы күндерде Отан үшін майданға аттанып, неміс-фашист басқыншыларына қарсы шайқасқан ардагер. Заманында зениттік-зымыран мектебі партия комитетінің бірінші хатшысы қызметін атқарыпты. Бала Мәліс әкесімен бірге әскери гарнизондарды аралап, армияның ішкі өмірін көріп өскен. Әскери мамандықты таңдауына әсер еткен факторлардың бірі осы болса керек.

Мектепті бітірген соң Мәліс Шәмпиев Ташкент жоғары танк командалық училищесіне оқуға түседі. Оның бұл мамандықты таңдап, болашағына нық қадам басына мектептегі ұстаздары да тікелей себепші болған. Ол тұста аталған оқу орны екі мәрте Кеңес Одағының Батыры сауытты танк әскерлерінің маршалы П.С. Рыбалконың атымен аталатын. Мәліс Жұманұлы бала күнінен техникаға әуес болып өскендіктен мотоцикл, трактор, комбайн айдауды ерте меңгеріпті.

Алғашында әкесі баласын В.И. Ленин атындағы Ташкент жоғары командалық училищесін таңдайды деп үміттенген екен. Алайда өзі қалаған оқу орнына түскенін естігенде қатты қуаныпты.

Мәліс Жұманұлы оқуын бітірген соң Түркістан әскери

округіне қызметке жіберіледі. Бұл аталған округтің Орта Азия әскери округіне айналып жатқан кезі еді. Сол тұста бұл округті құру қажеттілігі кеңес-қытай қатынастарының шиеленісуіне байланысты болған.

Мәліс Шәмпиев танкист ретінде Отарда екі рет әскери борышын өтеді. Семей қаласында әскери құрамаларды құру, оларды жасақтау және қаруландыру жұмыстарына бел шеше кірісті.

Әскери мансабын танк взводының командирі лауазымынан бастаған ол 1971 жылы саяси қызметке ауысты. Алматыда аз уақыт қызмет еткен соң құрамалардың қызметін жалғастырып, сол жерден Киевтегі он айлық партия курстарына жіберіледі. Бұл кезде ол партиялық саяси жұмысты жақсы меңгеріп, бар өмірін соған арнауды ұйғарған еді.

Мәліс Шәмпиев 1985 жылы Саратов жоғары партия мектебін бітірді.

Орта Азия әскери округінде, Германиядағы Кеңес әскерлері тобында, полк партия бөлімінің хатшысы, мотопатқыштар құрамасы саяси бөлім бастығының орынбасары қызметтерін атқарды.

1985 жылы әскери кеңестің шешімімен оның кандидатурасы Қазақ КСР Әскери комиссариаты саяси бөлімінің меңгерушісі қызметіне ұсынылды. Ол бұл

қызметте 1991 жылы Мемлекеттік қорғаныс комитеті құрылғанға дейін қызмет етті.

Ол жылдары қызмет тек алдыңғы орында болатын. Сонымен қатар күрделі саяси жағдай армияның жауынгерлік әзірлігін күн сайын нығайтып ұстауды талап етті. Сол себепті саяси дайындық белсенді жүргізілді. Командирлер сарбаздарға үлгі болып, нағыз әскери өнерді, атап айтқанда, оларды соғыста шын мәнінде не күтіп тұрғанын үйретті. Ол кезде әскери қызмет атқару елдің, қоғамның мақтанышы саналатын. Мәліс Жұманұлы мұны жүрегімен түсіне алды.

Мәліс Жұманұлы бүгінде еліміздің Қарулы Күштерінде қызмет етіп жүрген офицерлер мен генералдардың бірнеше буынын тәрбиелеген алғашқы тәлімгерлердің бірі болды. Өткен ғасырдың тоқсаншы жылдарының басында әскери қызметшілерді әлеуметтік және құқықтық қорғау бөлімін басқара отырып, тұңғыш Қорғаныс министрі Сағадат Нұрмағамбетовпен тығыз жұмыс істеді. Тәрбие құрылымдарында басшылық лауазымдарда қызмет атқарды. Қорғаныс министрлігінің Тәрбие және әлеуметтік-құқықтық жұмыстар департаменті бастығының орынбасары болды.

Әскери қызмет – мемлекеттік жауапкершіліктің ерекше түрі. Сол себепті полковник М. Шәмпиев әскери борыш, офицерлік абырой сияқты ұғымдардың құнсызданбауына ерекше мән беретін. «Сарбаз үшін командирлердің үлгісі маңызды, олардың әрқайсысы жеке құрамның жауынгерлік тиімділігіне жауапты болуы керек. Ол сыртқы келбетінен бастап, жарғысына, әскери этикетіне дейін үлгі болуы керек», - деп айтып отыратын.

Полковник М. Шәмпиев 1997 жылы желтоқсанда запасқа шығарылып, құрметті зейнеткер атанды.

Алайда 1999 жылы ол Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар агенттігі Әскерлер мен халықты даярлау бөлімінің бастығы Агенттік төрағасының орынбасары қызметіне кірісті.

Мәліс Жұманұлы 2002 жылдан бастап «Қарулы Күштердің ардагерлері» қоғамдық ұйымын басқарды. 2012 жылдан бері «Қарулы Күштердің ардагерлері» Алматы қалалық кеңесіне төрағалық жасады.

Мәліс Жұманұлы Шәмпиев өмірінің соңына дейін қоғамдық өмірден қол үзген жоқ. Жастармен кездесіп, қазақстандық патриотизмді насихаттады. Қазақстан Қарулы Күштерінің дамуына байланысты өзекті мәселелерге сарапшы болды.

Ұлдары әке жолын қуып, әскери мамандықты таңдады. Үлкен ұлы бір кезде Мәліс Жұманұлы білім алған Ташкент жоғары танк училищесін бітірген. Кіші ұлы – Алматы жоғары жалпы әскери командалық училищесінің түлегі.

Бауырынан өрбіген төрт баласынан төрт немере, екі шөбере сүйді.

«М.Шәмпиев «Еңбектегі ерлігі үшін», «Еңбек даңқы», «Құрмет» ордендерімен, «Жауынгерлік еңбегі үшін» және басқа бірқатар медальдармен марапатталды.

Мәліс Жұманұлының жарқын бейнесі, ғұбратты өмірі, ұлағатты істері есімізде мәңгі сақталады. Топырағын торқа болсын, ардақты азамат! Пейіште нұрын шалқысын!

Қорғаныс министрлігі мен Қарулы Күштердің басшылығы Мәліс Жұманұлының туған-туыстарына қайғырып көңіл айтады. Қарулы Күштердің ардагері жайлы жарқын естеліктер әрқашан жадымызда сақталамақ.

КАЛЕЙДОСКОП

ТАКТИКА ЗИМНЕГО БОЯ

В современных условиях войскам необходимо уметь противостоять противнику в любое время года, в том числе и зимой. Однако, учитывая время года, войскам необходимо принимать во внимание условия местности, которые отличаются в разное время года. В материале мы расскажем об особенностях ведения боевых действий в зимний период времени, включая тактические маневры при обороне и атаке.

Нариман ДЮСЕНОВ

В зависимости от периода ведения боя, войскам необходимо учитывать определенные свойства времени года: разную проходимость, различные условия маскировки, условия ориентирования, наблюдения, инженерного обеспечения и т.д. Наиболее благоприятными сезонами для ведения боевых действий в зонах умеренного пояса являются лето и зима. В эти сезоны местность обладает наибольшей проходимостью, так как грунт и почва летом засыхают, а зимой промерзают.

Менее благоприятными для ведения боевых действий являются весна и осень, которые отличаются большим количеством осадков, повышенной влажностью грунта, высоким уровнем воды в реках и озерах, что создает определенные трудности для ведения боевых действий.

Опыт ведения боевых действий зимой показывает, что в ходе зимних наступательных операций имеет место высокая численность потерь в живой силе и технике. Подобные операции часто оказывались провальными. Позиционная оборона или наступательные действия местного характера даже в особо тяжелых зимних условиях, наоборот, оказывались успешными.

Наступление зимой

В зимнее время крайне трудно проводить широкомасштабное наступление, призванное достигать решительных целей. В зимних условиях

критический момент наступления наступает гораздо раньше, нежели летом. Ударные наступательные части привязаны к дорогам. Поэтому они имеют узкое построение и могут быть легко отрезаны. Обход крупных очагов сопротивления связан с большой затратой времени и значительной нагрузкой на войска.

Фронтальное наступление при глубоком снежном покрове в большинстве случаев неосуществимо. Если оно в какой-то степени все же возможно, то необходимо стремиться к проведению двухстороннего охвата. Наступление ночью, в тумане или метели облегчает осуществление охвата. Безусловно, каждое такое наступление должно быть тщательно подготовлено. Боевые действия, как правило, должны развиваться в узкой полосе, например, вдоль дороги, или ограничиваться захватом ближайшего населенного пункта, так как огневые средства поражения (артиллерия, противотанковые орудия) могут быть размещены вблизи дорог. Для нанесения удара по флангу или тылу противника целесообразно выделить специализированные лыжные подразделения.

Оценивать местность по карте будет ошибкой. Перед проведением наступательной операции необходимо провести рекогносцировку местности, особенно на участках снежных наносов. При изменении погоды и направлении ветра такую рекогносцировку следует повторить. Воздушная разведка может дать достаточно точные данные о наличии дорог по санным следам. В светлые зимние ночи она может дать информацию о передвижении войск противника.

Как можно заметить, для подготовки зимней наступательной операции требуется гораздо больше

времени, поэтому исходную точку для наступления необходимо выбирать как можно ближе к позициям противника. Для сближения следует использовать естественные укрепления, а расчистку к выходу в район дислокации противника необходимо проводить ночью. Перед наступлением личный состав должен быть обеспечен горячей пищей и напитками.

На первоначальном этапе задачи войскам должны быть поставлены на небольшую глубину, к примеру, овладеть населенным пунктом, участком леса или важным транспортным узлом. Тяжелое оружие необходимо подтянуть к переднему краю наступления как можно быстрее с тем, чтобы избежать смены огневых позиций в начале боя, связанной с большой затратой времени. При этом необходимо учесть трудности передвижения войск в зимних условиях.

В ходе наступления пехота должна использовать овраги и складки местности. При этом нельзя забывать, что именно в этих участках могут встретиться наиболее большие снежные наносы. Также пехотинцы должны наступать по возвышенностям, избегая крутых склонов со снежными наносами и обходя участки открытой местности.

Если почва сильно промерзла, а снежный покров неглубок, то поражающее действие осколочно-фугасных снарядов значительно возрастает. В этих условиях важно, чтобы войска были максимально рассредоточены.

Наступление зимой должно быть сосредоточено на отдельных участках, причем наступающие войска должны быть глубоко эшелонированы. На второстепенных направлениях необходимо проводить ложные атаки, проводить разведку боем и огневые налеты артиллерии, а также другие мероприятия для того, чтобы ввести противника в заблуждение. Отметим важный факт, что после начала наступления невозможно изменить его направление.

Если наступление не достигло заданных целей, в таком случае важно своевременно перейти к обороне на выгодных позициях или даже отойти на исходные позиции, чтобы, отдохнув, перейти в наступление.

Любое зимнее наступление требует от войск исключительной выносливости и самоотверженности. Подобный бой могут выдержать только высококвалифицированные войска, имеющий опыт боев в зимний период.

Оборона в зимних условиях

Зима наиболее благоприятна для обороны, нежели для нападения. Главный элемент современного наступления – маневр, в особенности на больших пространствах, который зимой может быть ограничен глубоким снежным покровом и коротким световым

днем. Кроме того, зимние ночи обеспечивают хорошую видимость, что дает обороняющимся эффективность огня.

Зимой 1941 года, получив горький опыт, немецкие войска быстро научились использовать преимущества обороны в зимних условиях, достигнув определенных успехов в оборонительных боях.

В зимних условиях, когда почва промерзает, оборудование оборонительных позиций и заготовка строительных материалов требует больше времени, чем в летнее время. В этой связи, если бои кажутся неизбежными, необходимо заблаговременно подготовить тыловые позиции, используя строительные подразделения и местное население. Даже в случае благоприятного наступления будет целесообразной отвести войска на заранее заготовленные оборонительные позиции, нежели заставлять личный состав окапываться в тяжелейших обстоятельствах. В результате отхода войск можно сохранить достаточные силы для обороны, минимизируя потери.

В зимнее время года, также как и летом, важно уделить особое внимание противотанковой обороне. Это относится к позициям, находящимся за реками и болотами, которые при сильных морозах становятся «танкодоступными».

Траншеи и окопы должны быть скрыты до полного профиля, так как их глубина будет постоянно уменьшаться из-за скопления снега на дне. Наряду с большим количеством открытых окопов для размещения огневых средств, следует озаботиться об оборудовании наблюдательных пунктов.

В зимних условиях можно по-настоящему оборудовать лишь одну позицию. Поэтому в тылу хорошо укрепленных позиций важно спланировать несколько «снежных окопов». Подобные позиции (стенки высотой 1,5 м) служат запасным вариантом, к примеру, для резерва.

При наступлении противника по глубокому снегу, затрудняющему движение, обороняющимся необходимо открыть огонь из всех видов орудий. На белом снегу противник представляет собой хорошую цель. При раннем открытии огня противник изматывает свои силы.

При зимней обороне резервы располагаются гораздо ближе к переднему краю, а их состав более силен. В проведении зимней обороны важно придерживаться золотого правила: «держат как можно меньше войск на переднем краю и как можно больше – в глубине обороны». Зимой необходимо чаще менять подразделения на переднем краю обороны.

В зимних условиях войска должны быть наиболее стойкими, ибо малейшее отступление может привести к потере теплых блиндажей и отходу в неизвестность.

ТОЧЕЧНАЯ ПРОФИЛАКТИКА

На совещании с командирами воинских частей Гвардейского гарнизона обсуждалась важная тема - доведение методики совместной точечной профилактической работы командования воинских частей с отделом Военной полиции для недопущения правонарушений среди личного состава. Совещание проводил заместитель командующего РГК «Юг» по ВиИР полковник Ораз Кучуков вместе с НУ ГУВП полковником юстиции Ертаем Ералиным.

Полковник Ораз Кучуков подчеркнул, что одной из основных задач командования воинских частей является поддержание дисциплины и порядка среди личного состава.

Особое внимание уделите предотвращению нарушений правил воинской службы, включая злоупотребление должностными полномочиями, несоблюдение уставных норм, употребление наркотических средств и алкоголя, а также нарушения режима отдыха и питания. Командиры воинских частей должны активно взаимодействовать с личным составом, проводить профилактические мероприятия и организовывать обучение вопросам воинской дисциплины и правилам поведения.

Методика точечной профилактической работы разрабатывается в соответствии с приказами Министерства обороны и зависит от конкретных условий и особенностей каждой воинской части. Командиры частей лично разрабатывают эту методику на месяц вперед, учитывая специфику своего подразделения.

Выделив важность разработки и внедрения методики точечной профилактической работы, полковник юстиции Ертай Ералин отметил, что только совместными усилиями командования частей и отдела Военной полиции можно достичь положительных результатов. Вместе сотрудники обеих

структур должны работать над предупреждением правонарушений, проводить профилактические беседы с личным составом, осуществлять контроль за поддержанием воинской дисциплины.

Также на совещании было отмечено, что важно уделять внимание не только профилактике правонарушений, но и созданию благоприятных условий для прохождения службы в гарнизоне. Это поможет снизить вероятность конфликтных ситуаций и повысить эффективность службы. Командование активно работает над созданием благоприятной среды, то есть улучшением жилищных и бытовых условий. Помимо этого, планируется строительство нового детского сада и торгово-развлекательного центра.

В результате проведенного совещания командиры воинских частей Гвардейского гарнизона получили необходимые рекомендации. Теперь они обладают не только четким видением задач, но и необходимыми инструментами для их решения и готовы к последующим шагам в обеспечении безопасности и порядка в своих воинских частях.

**Турсунбек МАКСАТ,
Жумат БАЗАРКУЛ (фото),
пресс-служба Гвардейского
гарнизона Турсунбек МАКСАТ,**

О ПРОТИВОДЕЙСТВИИ ПЫТКАМ В РЕСПУБЛИКЕ КАЗАХСТАН

Статья 17 Конституции Республики Казахстан гарантирует защиту неприкосновенности достоинства человека и утверждает: «Никто не должен подвергаться пыткам, насилию, другому жестокому или унижающему человеческое достоинство обращению или наказанию».

В этой связи Казахстан ратифицировал ряд международных соглашений, касающихся запрета применения пыток и других жестоких форм обращения. Так, в 1998 году была ратифицирована Конвенция ООН против пыток и других жестоких, бесчеловечных или унижающих достоинство видов обращения и наказания, в 2008 году был ратифицирован Факультативный протокол к Конвенции ООН против пыток. Также был принят ряд приказов и инструкций, обязательных для надзорных и правоохранительных органов в целях пресечения фактов использования пыток.

На сегодняшний день военной прокуратурой Акмолинского гарнизона проводится работа по реализации вышеуказанных мер в следующих нижеуказанных направлениях.

Прилагаются усилия для противодействия нарушениям в работе правоохранительных органов, связанных с пытками и жестоким обращением и наказанием лиц, подозреваемых в совершении преступлений, а также лиц, лишенных свободы. Генеральной прокуратурой были разработаны памятки, которые размещены в поднадзорных военной прокуратуре Акмолинского гарнизона военных органах уголовного преследования. В информационных памятках граждан информируют, что столкнувшись с фактами применения пыток, необходимо обращаться по номеру телефона 115 колл-центра Генеральной прокуратуры.

Проводится оценка эффективности работы поднадзорных органов в целях предупреждения пыток и других жестоких форм обращения.

Так, поручением военной прокуратуры Акмолинского гарнизона возложена обязанность на

поднадзорные органы уголовного преследования по обеспечению проведения следственных действий (допрос, очная ставка) в местах, где расположены камеры видеонаблюдения.

Кроме того, в управлении военной полиции Акмолинского регионального гарнизона установлена информационная система электронного учета посетителей ИС 1-Д. Данная система функционирует на протяжении четырех месяцев. Система создана и реализуется в целях исключения необоснованного нахождения лиц в органах уголовного преследования. В настоящее время планируется установление ИС 1-Д в Центральном региональном военно-следственном управлении МВД РК.

Продолжается активная работа по профилактике пыток. В целях предупреждения фактов использования пыток и других форм жестокого обращения, военной прокуратурой Акмолинского гарнизона с военнослужащими воинской части 6636 Национальной гвардии РК, которые осуществляют этапирование следственно-арестованных и осужденных лиц, проводятся лекции по соблюдению законности их прав.

Вышеуказанные меры предпринимаются в целях достижения целей модернизации системы правоохранительных органов и реализации институциональных реформ в области верховенства права, а также повышения осведомленности населения о юридических возможностях защиты их прав.

**Военная прокуратура
Акмолинского гарнизона**

SARBAZ

ҚР Қорғаныс министрлігінің
тапсырысы бойынша шығады

Шығарушы редакторлар
Тимур АУБАКИРОВ
Ерлібай ҚАДЫРБАЙ

Тілшілер:
Рима ӘБЕУОВА
Наргиз МУКАТАЕВА
Нариман ДЮСЕНОВ
«Шығыс» ӨңҚ аймақтық тілші
Алуа ИСКАКОВА
«Астана» ӨңҚ аймақтық тілші
Фархат КИНЖИТАЕВ

Меншік иесі:
«ГИС Әскери Медиа» ЖШС

Дизайнер
Адил ШЕРИМБЕТОВ

Корректорлар
Сымбат НҰРХАЙДАРОВА
Наталья ВАРНАВСКАЯ

Газет «Сарбаз» деген атаумен 2007 жылдың
2-тамызынан бастап шығады.
ҚР Инвестициялар және даму министрлігінде
2015 жылдың 30-сәуірінде тіркелген, куәлігі
№5340-Г
Авторлардың пікірі редакцияның көзқарасымен
әрқес сайқес келе бермейді. Қолжазба мен
фотосурет рецензияланбайды және
кері қайтарылмайды.
Редакция автор материалын мазмұнын сақтай
отырып өңдеуге, қысқартуға құқылы.
Газет жұма күні шығады.
Бағасы келісімді.

Редакцияның мекенжайы: ҚР, 010000,
Астана қ., Есіл ауданы, Комсомол тұрғын алабы,
Домалақ ана көшесі, 11 үй.
Вебсайт: www.sarbaz.kz
Тел/факс: 8 702 742 36 70
E-mail: INFO@SARBAZ.KZ
Газет «Алматы-Болашақ» баспаханасында басылып
шығады. Алматы қаласы,
С.Мұқанов көшесі, 223-Б
Калемі 3 б. т.
Офсеттік басылым.
Индекс 604204
Таралымы 756 дана
Тапсырыс №2